

1430 + bijlagen

NOTA, BETREFFENDE DEN TOESTAND
VAN 'S LANDS FINANCIËN.

(Ingezonden bij brief van 17 September 1929.)

Ter begeleiding van de stukken betreffende de ontwerp-Rijksbegrooting heeft de ondergeteekende de eer de gebruikelijke Nota betreffende den toestand van 's Lands financiën over te leggen met de daarbij behoorende bijlagen.

Deze Nota behelst de opmerkingen en beschouwingen, tot welke 's Lands financieele toestand den ondergeteekende, in verband met de ramingen voor het dienstjaar 1930, aanleiding geeft.

Wat de overgelegde bijlagen betreft zij het volgende medegedeeld.

Als nieuwe bijlage C is opgenomen een overzicht van de hoofdstukken van den gewonnen dienst (1930 en 1929), met vermelding van de vermeerdering of vermindering van het saldo van uitgaven en ontvangsten. Daarbij zijn — overeenkomstig den in het Voorloopig Verslag van de Tweede Kamer der Staten-Generaal omtrent Hoofdstuk I der Rijksbegrooting voor het dienstjaar 1929 kenbaar gemaakte wensch — voor zooveel betreft Hoofdstuk VIIB de eigenlijke belastingen uitgeschakeld en in vergelijking gebracht met het saldo-uitgaaf van alle hoofdstukken.

Daarentegen zijn de vroegere bijlagen E¹—¹², vernieuwende de crisisuitgaven en de recapitulatie van den afgesloten crisisdienst, vervallen.

Ten slotte heeft eene omwerking plaats gevonden van de buitengewone ontvangsten, vermeld op de vroegere bijlage C, waardoor deze gegevens in meer overzichtelijken vorm zijn gegoten, terwijl eene meer juiste groepeerings is gegeven aan de opsomming van de buitengewone uitgaven, vermeld op bijlage E.

Vooraf moge nu de aandacht gevraagd worden voor de cijfers van de dienstjaren 1926, 1927, 1928 en het loopende jaar 1929, voor zoover deze bekend zijn.

De definitieve cijfers van het

dienstjaar 1926

zijn als volgt :

	Totaal.	Buitengewoon.	Gewone dienst.
Uitgaven	f 688 552 062,995	f 75 564 253,085	f 612 987 809,91
Ontvangsten	728 861 825,985	49 499 606,405	679 362 219,58
Tekort	—	f 26 064 646,68	—
Overschot	f 40 309 762,94	—	f 66 374 409,62

De cijfers van het

dienstjaar 1927

zijn als volgt :

	Totaal.	Buitengewoon.	Gewone dienst.
Uitgaven	f 601 412 452,91	f 41 510 591,70	f 559 901 861,21
Ontvangsten	666 312 013,62	31 173 935,45	685 185 078,17
Tekort	—	f 10 336 656,25	—
Overschot	f 64 899 560,71	—	f 75 286 216,96

Het overschot op den *gewonen* dienst werd in de vorige Nota gesteld op f 52 030 574,90⁵, waarbij intusschen reeds toen werd vermeld, dat dit cijfer niet volledig was, vermits nog voor een tweetal te verwachten ontvangsten, tot een totaalbedrag van rond f 12,5 miljoen, geen definitief cijfer kon worden vastgesteld. Thans blijkt een overschot aanwezig van f 75 236 216,96. Dit gunstig verschil is toe te schrijven zoowel aan eene wijziging in de cijfers der uitgaven als in die der ontvangsten. Ten vorigen jare werd voor de uitgaven van den gewonen dienst een voorloopig totaalcijfer genoemd van f 564 601 127,24⁵. Dit totaal is thans nader vastgesteld op f 559 901 861,21, gevende eene vermindering van f 4 699 266,03⁵.

De opbrengst der gewone middelen vertoont, in vergelijking met het bedrag, ten vorigen jare als voorloopige uitkomst vermeld, eene stijging van f 18 506 376,02. Hierbij zij het volgende aangeteekend.

De gewone middelen werden ten vorigen jare opgenomen met een totaal-cijfer van f 616 631 702,15, onder welk bedrag abusievelijk eene buitengewone ontvangst was begrepen ad f 3 091 000 op den post „terugbetaling van voorschotten”. Ten vorigen jare had derhalve aan opbrengst van gewone middelen vermeld moeten worden f 613 540 702,15 tegen thans f 635 138 078,17. Het gunstig verschil bedraagt derhalve feitelijk f 18 506 376,02 + f 3 091 000 of f 21 597 376,02. Als voornaamste ontvangsten kunnen genoemd worden: in de eerste plaats de beide ten vorigen jare niet definitief bekende posten wegens rente van kapitalen, verstrekt aan het Staatsbedrijf der P. T. en T., zoomede de winst van dit bedrijf, vervolgens de meerdere opbrengst der Inkomstenbelasting, en hetgeen meer werd ontvangen wegens rente van ingevolge de Woningwet verleende voorschotten, wegens bijdragen van gemeenten in de kosten van Rijks H. B. Scholen, wegens het aandeel van Nederlandsch-Indië in den vlootbouw, wegens pensioensbijdragen en teruggaaf van kwade posten.

Dienst 1928.

De voorloopige gegevens leveren de volgende uitkomst op:

	Totaal. 1)	Buitengewoon. 1)	Gewone dienst.
Uitgaven	f 654 950 529,24	f 80 843 608,—	f 574 106 921,24
Ontvangsten	662 127 978,86	34 672 455,59	627 455 522,77
Tekort	—	f 46 171 152,41	—
Overschot	f 7 177 449,12	—	f 53 348 601,53

Het voor het jaar 1928 op den gewonen dienst becijferd overschot bedraagt, blijkens vorenstaand overzicht, f 53 348 601,53. Aanstonds zij hierbij aangeteekend, dat voor zooveel de uitgaven betreft, hierbij de met 1 Januari 1929 in werking getreden Comptabiliteitswet (*Staatsblad* 1927, n°. 259) van grooten invloed is geweest. Het blijven van de uitgaven beneden het aanvankelijk bij de begrooting toegestane bedrag, is voor een groot deel het gevolg van het, bij art. 100 van evengenoemde wet, vervallen verklaren van de wet van 10 Februari 1844 (*Staatsblad* n°. 6). Laatstgenoemde wet bepaalde, dat „uitgaven wegens werken of leverantiën, bedongen bij contracten, aangegaan in het dienstjaar over hetwelk de noodige gelden voor dezelve op de Staatsbegrooting zijn toegestaan, ten laste der begrooting van dat dienstjaar (worden) verevend, al zijn dezelve in het eerstvolgend jaar opgeleverd”, een en ander mits deze vorderingen vóór den 31sten October van het jaar waarin zij ontstaan, zijn ingeleverd.

Uit de vervallenverklaring van deze wet volgt, dat de uit dezen hoofde te doene betalingen, welke onder de vroegere wetgeving nog ten laste van den dienst 1928 zouden zijn gekomen, sedert de inwerkingtreding van de Comptabiliteitswet met 1 Januari 1929, uit het dienstjaar 1929 gekweten moeten worden. De als

1) In deze kolommen zijn onder de uitgaven niet meegerekend de gelden, besteed tot aflossing, met gedeeltelijke conversie, van een tweetal 6 pct. leeningen, noch onder de ontvangsten de N. U. M.-uitkeering, welke tot die aflossing gedeeltelijk in staat stelde.

gevolg hiervan op 1928 onbesteed gebleven sommen zullen derhalve den dienst 1929 bezwaren.

Blijkens de aanvankelijk toegestane begrotingen werd aan gewone uitgaven geraamd f 592 976 386, terwijl onder de geraamde middelen een bedrag ad f 595 240 098,21 als gewone ontvangsten werd aangemerkt. Aanvankelijk werd dus een overschot verwacht van f 2 263 712,21, hetwelk bestemd was voor aanvulling van de, op de Staatsbegroting uitgetrokken bedragen tot de som der vaste bijdrage van den Staat aan het Pensioenfonds, als bedoeld in art. 168a der Pensioenwet, zulks in verband met de aanvankelijke meening, dat de wijziging op dit punt in de Pensioenwet aan te brengen, nog met 1 Juli 1928 in werking zou treden. Het thans becijferd overschot geeft dus, in vergelijking met het *aanvankelijk* geraamde, een gunstiger uitkomst van f 51 084 889,32.

Onderstaand staatje geeft een overzicht van de thans in de begrooting vermelde cijfers:

1928. Gewone dienst.	Aanvankelijk toegestaan.	Voorloopig resultaat.	Verschil en oorzaak.	
Uitgaven . .	f 592 976 386,—	f 574 106 921,24	f 18 869 464,76	gebleven beneden de raming.
Ontvangsten .	595 240 098,21	627 455 522,77	32 215 424,56	hoogere opbrengst dan de raming.
Overschot . .	f 2 263 712,21	f 53 348 601,53	f 51 084 889,32	gunstiger uitkomst dan aanvankelijk verwacht.

Blijkens den staat, vermeldende de raming en de voorloopige opbrengst van 's Rijks middelen en inkomsten over het dienstjaar 1928, gevoegd bij het ontwerp-wet op de middelen voor 1930 (Stuk n°. 4) brachten de middelen, behoorende tot de groep A—F, f 18 309 863,51 meer op dan de raming. Meer werd verkregen uit de personeele belasting f 3 787 805, uit de vermogensbelasting f 449 214, uit de rechten op den invoer f 6 166 141, uit het statistiekrecht f 264 742, uit den geslachtaccijns f 981 717, uit den bieraccijns f 1 168 791, uit den suikeraccijns f 3 655 237, uit den tabakaccijns f 606 934, uit de belasting op gouden en zilveren werken f 114 864, uit de registratierechten f 5 208 926, uit de inkomsten van de gewone domeinen f 253 395, uit de inkomsten van de groote wegen f 202 662 en uit de inkomsten van vaarten, veren en havens f 133 516.

Daarentegen bleven bij de raming ten achter: de grondbelasting met f 89 117, de inkomstenbelasting met f 28 324, de dividend- en tantiëmebelasting met f 2 821 702, de zoutaccijns met f 225 823, de zegelrechten met f 564 570, de successierechten met f 528 536 en de loodsgelden met f 422 419.

De niet tot vorengenoemde groep behoorende middelen overtroffen, voor zooveel den gewonen dienst betreft, de raming met f 13 905 561,05. Méér werd o. a. verkregen uit het aandeel van den Staat in de winsten der Nederlandsche Bank f 5 030 907, uit rente van voorschotten ingevolge art. 38 der Woningwet f 1 946 228, uit bijdragen van het personeel, ressorteerende onder het Departement van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, voor eigen pensioen en voor weduwen en weezenpensioen f 4 292 358 (waaronder ruim f 3 000 000 aan achterstand van vorige jaren), uit de winstuitkeering van de Staatsmijnen in Limburg f 1 935 000, uit de winst van het Staatsbedrijf der P. T. en T. f 1 547 181. Daarentegen bleven beneden de raming o. m. de rente van kasvoorschotten aan Nederlandsch-Oost-Indië met f 920 000, de teruggaaf wegens het aandeel der ten behoeve van het Leeningfonds 1914 geheven opcenten in de kwade posten op de directe belastingen met f 1 777 600, en de bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken met f 690 909.

Zooals hierboven reeds tot uiting kwam, bleven de gewone uitgaven beneden de oorspronkelijk toegestane bedragen met f 18 869 464,76.

Dit blijkt uit onderstaand overzicht:

	Overschrijding.	Minder uitgegeven.
Hoofdstuk I . . .		f 170 254,40
" II . . .		92 935,52 ⁵
" III . . .		224 170,35
" IV . . .		1 795 685,61 ⁵
" V . . .	f 609 692,—	
" VA . . .		3 218 724,10
" VI . . .		2 631 000,—
" VIIA . . .		3 909 420,09
" VIIB . . .		792 653,39 ⁵
" VIII . . .		2 599 516,—
" IX . . .		4 078 434,09
" X . . .	297 749,19	
" XI . . .		232 607,—
" XII . . .		31 505,38 ⁵
	f 907 441,19	f 19 776 905,95
		907 441,19
Blijft <i>minder</i> uitgegeven .		f 18 869 464,76

Ten aanzien van deze afwijkingen kan, naast hetgeen hiervóór over den invloed van de inwerkingtreding van de Comptabiliteitswet op 1 Januari 1929 werd gezegd, het volgende worden medegedeeld.

De in het overzicht voorkomende *overschrijdingen* zijn aan de volgende oorzaken toe te schrijven:

Hoofdstuk V voornamelijk wegens hogere kosten voor schade-loosstellingen en uitkeeringen aan provinciën en gemeenten inzake het mijnrecht en pensioenen. Daarentegen is minder uitgegeven voor traktementen, toelagen, bureel- en lokaalbehoeften, reis- en verblijfkosten, druk- en bindwerk, gebouwen, ondersteuning van armlastige Nederlanders in het buitenland, subsidiën in de kosten van werkverschaffing en steunverleening en uitgaven tot afwending van het gevaar waarmede ziekten den veestapel bedreigen.

Hoofdstuk X in hoofdzaak wegens bijdragen aan werklozen-kassen. Minder is uitgegeven voor traktementen, toelagen en wachtgeld, uitgaven voortvloeiende uit de Ouderdomswet 1919, keuringsdiensten en bevordering van woningbouw.

De *minder* uitgegeven bedragen op de overige hoofdstukken vinden in het volgende eene toelichting:

Hoofdstuk I wegens vrijwilligen afstand door Hare Majesteiten de Koningin en de Koningin-Weduwe, alsmede Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana van een deel van Haar inkomen.

Hoofdstuk II voornamelijk wegens mindere uitgaven voor bureaukosten, voor traktementen en pensioenuitgaven, waartegenover meer is uitgegeven voor wachtgeld.

Hoofdstuk III in hoofdzaak wegens mindere uitgaven voor traktementen en toelagen, bureel- en lokaalbehoeften, druk- en bindwerk, reis- en verblijfkosten, waartegenover meer is uitgegeven voor gebouwen en voor kosten van een plaats gevonden hebbende conferentie.

Hoofdstuk IV grootendeels wegens minder uitgegeven voor traktementen en toelagen, bureel- en lokaalbehoeften, druk- en

bindwerk, reis- en verblijfkosten, subsidiën, gebouwen, politietroepen, grondstoffen voor den gevangenisarbeid en pensioenen.

Hoofdstuk VA wegens minder uitgegeven voor traktementen en toelagen, beurzen, bureel- en lokaalbehoeften, druk- en bindwerk, reis- en verblijfkosten, gebouwen, subsidiën, pensioenen en wachtgelden.

Hoofdstuk VI voornamelijk wegens minder uitgegeven voor materialen, aanbouw van schepen en vaartuigen, artillerie- en torpedomaterieel, brandstoffen, magazijnen, gebouwen, werkplaatsen, dokken, voeding, loodswezen, pensioenen en onvoorziene uitgaven. Daartegenover is meer uitgegeven voor traktementen, toelagen en gratificatiën.

Hoofdstuk VIIA in hoofdzaak wegens minder uitgegeven voor vlottende schuld en het niet besteden der beschikbare gelden voor inkoop van obligatiën der leening 1923C. Daarentegen is meer uitgegeven voor rentevergoeding over zich in 's Rijks kas bevindende en ter voorziening in kasbehoeften gebezigde gelden.

Hoofdstuk VIIB in hoofdzaak wegens minder uitgegeven voor verlies van het Staatsmuntbedrijf, pensioenen, uitgaven voor het kweekerskrediet, vergoeding wegens afschaffing van portvrijdommen en aankoop van gronden, gebouwen en vaartuigen. Daarentegen is meer uitgegeven voor traktementen van vast en tijdelijk personeel, toelagen, vergoedingen en materiele uitgaven.

Hoofdstuk VIII voornamelijk wegens minder uitgegeven voor traktementen en toelagen, wachtgelden, voeding, kleding en uitrusting, artillerie- en geniematerieel, materieel voor den verbindingdienst, chemische en physische strijdmiddelen, de luchtvaartafdeeling en pensioenen, waartegenover meer is uitgegeven voor de verzorging van paarden, voor kampeeren en manoeuvres, den vrijwilligen landstorm en uitgaven over afgesloten dienstjaren.

Hoofdstuk IX in hoofdzaak wegens traktementen en toelagen, bureel- en lokaalbehoeften, druk- en bindwerk, reis- en verplaatsingskosten, rivieren, havens en havenwerken, kanalen, vaarten, wegen, veren en schipbruggen, spoorwegwerken, renteloze voor-schotten voor den aanleg en instandhouding van spoorwegen en pensioenen. Meer is daarentegen uitgegeven voor dekking van het verlies op de exploitatie van de Nederlandsche spoorwegen over 1927 en het militair vervoer, alsmede voor uitkeering aan het Zuiderzeefonds.

Hoofdstuk XI wegens mindere uitgaven voor traktementen en toelagen, bureel- en lokaalbehoeften, druk- en bindwerk, reis- en verblijfkosten, bijdrage aan de geldmiddelen van Suriname en onvoorziene behoeften, waartegenover meer is uitgegeven voor uitgaven in verband met het aftreden van de Gouverneurs van Suriname en Curaçao en het optreden van hunne opvolgers.

Hoofdstuk XII wegens het niet ten volle besteden van het voor onvoorziene uitgaven toegestaan bedrag.

Overigens zullen definitieve bijzonderheden omtrent de besteding der voor het dienstjaar 1928 toegestane bedragen eerst kunnen blijken uit de daaromtrent af te leggen Staatsrekening, toegelicht in de, als gebruikelijk, daarbij te voegen Nota omtrent den afloop van het dienstjaar.

Gelijk gebruikelijk is, moge thans wederom volgen een, gedeeltelijk samengevat, overzicht van de laatste 20 jaar, met splitsing van uitgaven en ontvangsten in gewone en buitengewone. Uit den aard der zaak is de afloop van de diensten 1914 tot en met 1924 in dit overzicht opgenomen met de cijfers, gelijk die zijn na uitschakeling van de crisisontvangsten en uitgaven.

Dienſtijaren.	Voor- of na- deelige ſaldi van den gewonen dienſt.	Voor- of na- deelige ſaldi van den <i>buiten-</i> gewonen dienſt.	Voor- of na- deelige ſaldi van den <i>geheelen</i> dienſt.
1909 t/m 1918.	+ f 24 820 624,73 ⁵	— f 188 076 641,95 ⁵	— f 163 256 017,22
1919	+ 22 285 982,52 ⁵	— 107 731 780,33 ⁵	— 85 445 797,81
1920	+ 664 091,38 ⁵	— 175 893 356,95 ⁵	— 175 229 265,57
1921	— 12 885 646,51 ⁵	— 284 020 969,12 ⁵	— 296 906 615,64
1922	— 33 339 066,44	— 173 570 729,11 ⁵	— 206 909 735,55 ⁵
1923	— 14 182 083,93	— 78 186 161,21	— 92 368 245,14
1924	+ 2 674 020,25 ⁵	— 59 285 120,90	— 56 611 100,64 ⁵
1925	+ 44 280 128,08 ⁵	— 31 455 234,58	+ 12 824 893,50 ⁵
1926	+ 66 374 409,62	— 26 064 646,68	+ 40 309 762,94
1927	+ 75 236 216,96	— 10 336 656,25	+ 64 899 560,71
1928	+ 53 348 601,53	— 46 171 152,41	+ 7 177 449,12
1909—1928 . .	+ f 229 277 278,21	— 1 180 792 449,51 ⁵	— 951 515 171,30 ⁵

Wat het loopende
dienstjaar 1929

betreft, zij aangeteekend, dat de begrooting, zooals zij oorspronkelijk bij de wet is vastgesteld, het volgende beeld vertoonde :

Titel A. Gewone dienſt.

<i>Uitgaven.</i>	
Totalen der titels A van de hoofdstukken der begrooting van uitgaven	f 593 623 714
<i>Middelen.</i>	
Totaal van den ramingsstaat (titel A)	601 809 758
Voordeelig saldo	f 8 186 044
welk saldo bestemd was voor : <i>a.</i> verhooging van Hoofdstuk IX in verband met gebleken grooter behoefte voor financiering van de Zuiderzeewerken, en <i>b.</i> de technische herziening der salarissen.	

Titel B. Kapitaaldienſt.

<i>Uitgaven.</i>	
Totalen der titels B van de hoofdstukken der begrooting van uitgaven	f 189 596 078
<i>Middelen.</i>	
Totaal van den ramingsstaat (titel B)	44 151 942
Nadeelig saldo	f 145 444 136

Voor zooveel den *gewonen dienſt* (titel A) betreft, zijn sedert de vaststelling van deze begrooting verhoogd :

Hoofdstuk I bij de wet van 18 Mei 1929 (<i>Staatsblad</i> n°. 237) (Herstel Koninklijk Paleis te Amsterdam), met	f 20 000
Hoofdstuk V bij de wet van 31 Mei 1929 (<i>Staatsblad</i> n°. 278) (Diversen), met	396 000
Hoofdstuk IX bij de wet van 25 Juni 1929 (<i>Staatsblad</i> n°. 357) (Uitkeeringen aan het Zuiderzeefonds), met	3 885 000
Hoofdstuk X bij de wet van 31 Mei 1929 (<i>Staatsblad</i> n°. 273) (Diversen), met	2 265 110
Hoofdstuk XI bij de wet van 31 Mei 1929 (<i>Staatsblad</i> n°. 297) (Diversen), met	88 500
terwijl nog aanhangig zijn wetsontwerpen tot verhooging van den gewonen dienſt van : Hoofdstuk VII B (Zitting 1928—1929, n°. 349) (Belastingbetaling op postkantoren), met	f 6 654 610 91 000

Hoofdstuk IX (Zitting 1928—1929, n°. 406)	
(Nieuwe sluis c.a. bij Vreeswijk), met	f 10 000
Hoofdstuk IV en Hoofdstuk VIII (Zitting 1928—1929, n°. 431) (Verbouwing marechausseekazernes),	
te zamen met	20 290
	f 6 775 900

Daarentegen is *verminderd*:

de gewone dienst van Hoofdstuk IX bij de wet van 31 Mei 1929 (*Staatsblad* n°. 281), met f 10 000

en is nog een wetsontwerp aanhangig tot vermindering van den gewonen dienst van Hoofdstuk IX (Zitting 1928—1929, n°. 379),	
met	7 034
	f 17 034

Blijft verhooging f 6 758 866

Ten gevolge van een en ander daalt het aanwezige overschot tot rond f 1,4 miljoen. Hierbij is voorts in aanmerking te nemen, dat nog suppletoire begrotingen zijn te wachten tot aanvulling der salarisposten welke, als gevolg van de tot stand gekomen technische salarisherziening, niet toereikend zullen blijken. Tevens zal de gewone dienst 1929 ongunstig worden beïnvloed doordat — ten gevolge van de inwerkingtreding der Comptabiliteitswet — daaruit betalingen zullen moeten geschieden, waarvoor aanvankelijk op de begroting van het dienstjaar 1928 gelden waren uitgetrokken.

Hieruit volgt, dat omtrent den afloop van het dienstjaar 1929 nog zeer weinig te zeggen valt. Weliswaar overschrijdt de opbrengst der middelen over de eerste zeven maanden de raming met een niet onaanzienlijk bedrag, doch de vorenuiteengezette te verwachten stijging van uitgaven zal, naar het zich laat aanzien, het uit dien hoofde verkregen gunstige resultaat voor een deel te niet doen.

Intusschen mag wel als waarschijnlijk worden aangenomen, dat het dienstjaar 1929, voor zooveel den gewonen dienst betreft, met een overschot zal sluiten.

Thans kan worden overgegaan tot eene bespreking van de cijfers van

het dienstjaar 1930.

Ten einde een duidelijk overzicht te geven van de raming der uitgaven en der middelen voor genoemd dienstjaar in vergelijking met de bedragen, welke aanvankelijk voor 1929 zijn toegestaan en geraamd, moge worden verwezen naar de bijlagen A en B dezer Nota.

Gewone dienst.

De begrooting voor den gewonen dienst wijst aan:

in inkomsten	f 621 122 211
„ uitgaven	611 982 091

zoodat een batig saldo is geraamd van f 9 140 120

Zooals hieronder zal blijken, is dit bedrag noodig als stootkussen ter opvang van een eerlang door de schatkist te lijden verlies.

Uitgaven.

De gewone uitgaven voor 1929 waren geraamd op f 593 623 714 plus ruim f 8 miljoen, welke bestemd waren voor de salarisherziening en de versnelde uitvoering der Zuiderzeewerken. Deze beide laatste uitgaven konden bij het indienen der begrooting nog niet formeel worden geraamd, maar werden in de miljoenennota aangekondigd, terwijl de dekking aanwezig was. Het eindbedrag der begrooting, formeel f 593 miljoen, was dus feitelijk reeds bij de indiening f 601 miljoen.

Op de onderhavige begrooting drukken — naast het normaal accres der uitgaven — de volgende nieuwe uitgaven: f 3 miljoen restant-salarisherziening (de Zuiderzeewerken ad een kleine f 4 miljoen en de salarisherziening ad ruim f 7 miljoen overschrijden te zamen met f 3 miljoen het destijds „gereserveerde” bedrag van f 8 miljoen); f 2 miljoen restant-leerplichtherstel; f 3½ miljoen expiratie der wet van 30 Juli 1924 (*Staatsblad* n°. 319) in zake de leerlingenschaal bij het lager onderwijs, en f 1 miljoen verhooging van den dienst der Staatsschuld, o. a. wegens stijging van den rentestand.

Omtrent de verhoogingen of verlagingen van ieder Hoofdstuk afzonderlijk — waarbij kan worden opgemerkt dat, ten gevolge van de salarisherziening, het eindcijfer van elk der hoofdstukken hooger is dan het aanvankelijk geraamd bedrag voor 1929 — moge overigens het volgende worden medegedeeld.

Hoofdstuk II is f 55 369 hooger geraamd.

Meer is uitgetrokken f 12 023 voor de Staten-Generaal, t. w. f 9722 voor de Tweede Kamer en f 4570 voor overige uitgaven, waartegenover voor de Eerste Kamer de raming f 2269 lager is gesteld. Verder is meer geraamd: f 13 299 voor den Raad van State, f 25 482 voor de Algemeene Rekenkamer en f 3248 voor het Kabinet der Koningin.

De hoogere raming van *Hoofdstuk III* ad f 10 093 is als volgt te verklaren.

Meer is geraamd voor Afdeeling I (Departement) f 11 423 en voor Afdeeling II (Buitenlandsche zendingen en consulaten) f 20 170, waarvan f 11 460 voor de gezantschappen en f 8710 voor de consulaten.

Minder is uitgetrokken voor Afdeeling IV (Algemeene internationale samenwerking) f 21 500 voornamelijk wegens lagere raming van het aandeel van Nederland in de kosten van den Volkenbond.

De hoogere raming van *Hoofdstuk IV* tot een bedrag van f 880 629 kan als volgt worden toegelicht:

Meer is geraamd voor Afdeeling I (Departement) f 40 870, voor Afdeeling II (Burgerlijke Rechtspraak) f 393 154, voor Afdeeling IV (Centrale Raad van Beroep en Raden van Beroep (O)) f 19 804. Ingevoegd is eene nieuwe Afdeeling V (Raden van Beroep D. B.), waarvan de uitgaven voorheen ten laste van het Departement van Financiën werden gebracht, doch welke thans, ingevolge de wet van 7 Februari 1929 (*Staatsblad* n°. 38) ten laste van het Departement van Justitie komen, f 183 300; verder is meer geraamd voor Afdeeling VI (Zaken van algemeen justitieelen aard) f 6500, voor Afdeeling VII (Politie) f 247 709, voor Afdeeling VIII (Gevangenen en Rijkswerkinrichtingen) f 54 452, voor Afdeeling X (Uitvoering der Psychopathenwetten), waarvan de uitgaven in 1929 (tot een bedrag van f 100 000) ten laste van de Afdeeling Reclasseering werden gebracht f 161 459, voor Afdeeling XIII (Georganiseerd overleg voor Rijkspersoneel en Centraal Bureau van voorbereiding voor ambtenarenzaken) f 6235, voor Afdeeling XIV (Uitvoering der wet op het Levensverzekeringsbedrijf) f 9181 en voor Afdeeling XV (Pensioens-uitgaven) f 3500.

Minder is geraamd voor: Afdeeling III (Militaire Rechtspraak) f 6375, Afdeeling IX (Rijkstucht- en Opvoedingswezen) f 33 507, Afdeeling XI (Reclasseering) f 55 487 (deze vermindering is echter in het wezen der zaak eene verhooging ad f 44 513, omdat een bedrag groot f 100 000 in 1929 onder de Reclasseering was begrepen, waarvan de corresponderende uitgaven voor 1930 in de nieuwe afdeeling Uitvoering der Psychopathenwetten zijn opgenomen) en ten slotte voor Afdeeling XVI (Overige uitgaven) f 150 350.

De stijging van *Hoofdstuk V* met f 1 250 162 komt voor een bedrag van f 452 145 voor rekening van Afdeeling II (Binnenlandsch Bestuur), op welke afdeeling meer is geraamd: o. a. voor de gemeentebesturen f 246 362 voornamelijk als gevolg van de

invoering van het persoonskaartenstelsel in de bevolkingsboekhouding; voor overige uitgaven f 179 670 wegens uitkeering aan de provincie Limburg ingevolge art. 8, 3de lid, der wet van 29 December 1928 (*Staatsblad* n°. 524).

Verder deelt Afdeeling IX (Landbouw) in de stijging met een bedrag van f 819 096. Op deze afdeeling is meer geraamd: o. a. voor Landbouwonderwijs f 262 558, voor Akkerbouw, tuinbouw, veeteelt, pluimveeteelt, bijenteelt f 153 056, voor den Plantenziektenkundigen dienst f 102 750, voor de Ruilverkavelingswet f 142 325, voor de Paardenwet f 16 900, voor de Jachtwet f 16 109, voor Boschbouw f 106 951, voor Verslagen en statistiek f 74 970, waartegenover een bedrag van f 98 794 minder is uitgetrokken voor den Veeartsenijkundigen dienst.

Wat de overige afdeelingen betreft is voor Afdeeling I (Departement) f 12 629 meer geraamd, eveneens is meer uitgetrokken: voor Afdeeling III (Statistiek) f 28 482, voor Afdeeling IV (Krankzinnigenwezen) f 66 248, voor Afdeeling VI (Werkverschaffing en steunverleening) f 2636 en voor Afdeeling X (Vischerijen) f 30 069.

Daarentegen is minder geraamd f 146 435 voor Afdeeling V (Armwezen) en f 10 708 voor Afdeeling VII (*Nederlandsche Staatscourant, Handelingen der Staten-Generaal en Staatsblad*).

De verhooging van *Hoofdstuk VI* bedraagt in totaal f 9 295 711.

Afdeeling I (Departement) is f 32 616 hoger geraamd.

De totale verhooging van Afdeeling III (Voorbereidend hoger en middelbaar onderwijs) bedraagt f 51 057. Niettemin bevat deze afdeeling eene hoogere raming voor de Gymnasia ad f 29 097 en voor de Handelsscholen ad f 50 000, waartegenover minder is uitgetrokken voor de Hoogere burgerscholen en lycea f 3040 en voor de overige uitgaven f 25 000.

Afdeeling IV (Nijverheidsonderwijs) vraagt f 516 800 meer. Tegenover hoogere ramingen voor den Algemeenen dienst ad f 12 999, het teeken- en kunstnijverheidsonderwijs ad f 18 700, het Middelbaar technisch en Textielonderwijs ad f 18 000, het Zeevaart-, visscherij- en schippersvakonderwijs ad f 56 438, het Industrie-, huishoud- en landbouwhuishoudonderwijs ad f 248 700 en het Ambachtsonderwijs ad f 204 000, staat eene lagere raming voor de overige uitgaven betreffende het Nijverheidsonderwijs ad f 41 600.

Afdeeling V (Lager onderwijs) geeft eene verhoogde raming met f 8 634 329. Deze verhooging is voor f 2 000 000 het gevolg van het herstel van het 7de leerplichtjaar en voor f 3 500 000 van de wederinvoering van de leerlingenschaal der „Technische” herziening. Meer wordt gevraagd voor de opleiding van onderwijzers en onderwijzeressen f 138 322, voor het Openbaar gewoon en uitgebreid lager onderwijs f 2 185 500, voor het Bijzonder gewoon en uitgebreid lager onderwijs f 6 086 500, voor het Buitengewoon lager onderwijs f 159 100 en voor de overige uitgaven betreffende het lager onderwijs f 55 800.

Afdeeling VI (Overige uitgaven betreffende het onderwijs) vraagt f 20 125 meer.

Afdeeling VII (Kunsten en Wetenschappen) geeft eene hoogere raming van f 148 709. Hooger geraamd zijn o. a. het Archiefwezen f 58 454, de Monumentenzorg f 75 628, het Bibliotheekwezen f 19 513, de Rijksinstellingen van wetenschap en kunst f 39 074, waartegenover o. m. de overige uitgaven f 30 620 lager zijn geraamd.

Lager is geraamd Afdeeling II (Hooger onderwijs) f 107 925. Tegenover hoogere ramingen voor de Rijksuniversiteit te Utrecht ad f 209 665 en de Technische Hoogeschool ad f 324 834 staan lagere ramingen voor de Rijksuniversiteit te Leiden van f 549 896 en die te Groningen van f 98 110.

Voor *Hoofdstuk VIIA* is f 1 243 460 *méer* geraamd. Voor rente van de gevestigde schuld is f 3 744 856 minder noodig, enerzijds ten gevolge van voortgezette amortisatie en het vervallen van den rentepost voor de in 1929 afgeloste leening 1923 C, waartegenover staat de opneming van volledige rentetermijnen voor de 4 pct. en 4,4 pct. leeningen 1929. Voor amortisatie is f 2 980 816 *méer* uitgetrokken wegens voortgaande amortisatie

en het uittrekken van gelden voor de gewone aflossing op beide evengenoemde leeningen.

Voor kosten van beheer is f 145 000 minder nodig, terwijl voor kasvoorzieningen f 2 152 500 meer is geraamd. Laatste genoemde stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door meerdere uitgifte van schatkistpapier als gevolg van het oploopen van het nadeelig saldo van den kapitaaldienst, het oploopen van de rente van vlottende schuld en het vlottend maken van een deel van het saldo van het Leeningfonds voor de verplichte versterkte aflossing in 1930 op de Eerste Leening 1916.

De verhooging van *Hoofdstuk VII B* bedraagt f 1 225 659.

Hooger zijn geraamd: Afdeling I (Departement) f 66 585, Afdeling II (Grootboeken der Nationale Schuld en Agentschap van het Ministerie van Financiën te Amsterdam) f 1689, Afdeling III (Muntwezen) f 56 000, Afdeling IV (Rijksinkoopbureau) f 19 960, Afdeling V (Dienst der belastingen) f 992 513 — waarvan f 798 070 voor den dienst der directe belastingen en f 219 443 voor den dienst der registratie enz. Het eerste bedrag dient, om eene juiste vergelijking te treffen, echter met f 179 500 te worden verhoogd, omdat dit bedrag in 1929 was geraamd voor kosten van de Raden van Beroep der directe belastingen, welke uitgaven in 1930 ten laste van het Departement van Justitie zijn gebracht. Verder zijn hooger geraamd Afdeling VII (Dienst van het Kadaster) f 200 945, Afdeling VIII (Rijksgebouwendienst) f 7836, Afdeling IX (Kosten der Eerediensten) f 1910 en Afdeling XII (Overige uitgaven van het Departement van Financiën) f 244 174.

Lager zijn geraamd: Afdeling VI (Dienst der Domeinen) f 22 861 en Afdeling XI (Garanties door het Rijk verleend) f 342 900.

Hoofdstuk VIII is in totaal f 1 451 335 hooger geraamd.

Hiervan komt voor onderdeel A (Departement) f 29 097, voor onderdeel B (Militaire uitgaven) f 1 337 916 en voor onderdeel C (Niet-militaire uitgaven) f 84 322.

Wat de militaire uitgaven betreft, is méér geraamd voor:

Afdeling III (Materieel der Landmacht) f 291 000, Afdeling IV (Personeel) f 974 128, Afdeling V (Studien, Onderwijs en oefeningen) f 41 939, Afdeling VI (Korpsen en inrichtingen van de Landmacht, waarvan de kosten afzonderlijk worden geraamd) f 301 825, Afdeling VII (Pensioenuitgaven) f 71 638, en Afdeling XII (Subsidien, gratificatiën en dergelijke uitgaven) f 74 946 te genover eene lagere raming voor Afdeling II (Materieel der Zeemacht en der Rijksweeren, maritieme etablissementen en inrichtingen) f 275 472, Afdeling VIII (Nonactiviteitsjaarden en wachtgeldten van militairen der Landmacht, lijfrenten) f 129 323 en Afdeling XIII (Overige militaire uitgaven) f 12 765.

Voor de niet-militaire uitgaven is méér geraamd: voor Afdeling XIV (Loodswezen, betoning, bebakening, verlichting, zee-merken, kustwacht en stormwaanschuwingdienst) f 80 346, Afdeling XV (Hydrographie) f 3668 en voor Afdeling XVII (Overige niet-militaire uitgaven) f 308.

De hoogere raming van *Hoofdstuk IX* bedraagt f 2 375 023.

In verband met het hooger bedrag, waarop de opbrengst van de wegenbelasting kon geraamd worden, is de bijdrage van Hoofdstuk IX aan het Wegenfonds teruggebracht kunnen worden tot f 3 000 000.

Mede als gevolg hiervan is Afdeling II (Waterstaat) f 2 248 517 lager geraamd.

Wat de overige afdelingen van dit Hoofdstuk betreft, is méér geraamd voor Afdeling I (Departement) f 34 692, voor Afdeling III (Geologische Dienst) f 3390, voor Afdeling V (Spoor- en tramwegen) f 567 976, voor Afdeling VI (Scheepvaart) f 18 813, voor Afdeling VII (Toezicht op het vervoer van ontplofbare stoffen) f 1280, voor Afdeling VIII (Koninklijk Nederlandsch Meteorologisch Instituut) f 10 019, voor Afdeling IX (Mijnwezen) f 24 641, voor Afdeling XII (Zuiderzeefonds) f 4 070 000, gevolg van de veranderde wijze van financiering dezer werken,

waardoor voorshands — tot en met het jaar 1934 — een bedrag van f 8,8 miljoen op den gewonen dienst wordt uitgetrokken voor den afsluitdijk.

Verder is meer geraamd voor Afdeeling XV (Rijkspostspaarbank) f 65 531, terwijl *minder* is uitgetrokken voor Afdeeling IV (Luchtvaart) f 84 527, voor Afdeeling X (Staatsvischershavenbedrijf) f 48 325, voor Afdeeling XIII (Pensioenuitgaven) f 29 950 en voor Afdeeling XIV (Overige uitgaven) f 10 000.

Hoofdstuk X is hooger geraamd f 349 729.

Voor Afdeeling I (Departement) is meer geraamd f 36 832.

Afdeeling II (Arbeid) is f 104 958 hooger geraamd, waaronder f 16 159 voor het Stoomwezen en f 82 342 voor de Arbeids- en havenarbeidsinspectie.

Afdeeling IV (Werkloosheidsverzekering en Arbeidsbemiddeling) geeft een hogere raming van f 566 885, in hoofdzaak veroorzaakt door verhooging van de Werkloosheidsverzekering met f 548 135.

Afdeeling V (Handel en Nijverheid) is f 133 957 hooger geraamd, waarvan f 36 382 voor den Octrooiraad en het bureau van den industrieelen eigendom en f 79 395 voor Overige handels- en nijverheidsbelangen.

Minder is geraamd voor de IIIde Afdeeling (Arbeidersverzekering) f 109 894. Tegenover verhoogde ramingen o. m. voor de Invaliditeitswet ad f 55 000 en de Land- en Tuinbouwongevallenwet 1922 ad f 14 000, staat eene lagere raming van f 175 100 voor de Ouderdomswet 1919. Voor de Ziektewet is f 4000 uitgetrokken.

Afdeeling VI (Volksgezondheid) is f 400 009 lager geraamd. Tegenover hogere ramingen o. a. voor de Tuberculosebestrijding, zuigelingenbescherming en kinderverzorging ad f 164 694, de verschillende instellingen in het belang van de volksgezondheid ad f 75 403, en de Drinkwatervoorziening ad f 42 200, staan lagere ramingen voor de Vleeschkeuringswet ad f 77 310, de Volkshuisvesting (Woningwet) ad f 607 456 en de Overige uitgaven betreffende de Volksgezondheid ad f 19 500.

Hoofdstuk XI is hooger geraamd f 221 207.

Meer is uitgetrokken voor Kosten van het Departement f 51 570, voor Curaçao f 189 018, gevolg van wijziging der troepenformatie en andere maatregelen terzake van de militaire bezetting. De raming voor Suriname is f 27 321 lager, waartegenover voor Overige uitgaven f 7940 *meer* is uitgetrokken.

Inkomsten.

Overeenkomstig het voor het eerst, ten aanzien van den dienst 1928, aanvaarde stelsel zijn de daarvoor in aanmerking komende middelen, welke niet volgens kohieren worden geheven, geraamd naar de opbrengst over 1928, vermeerderd met 12/7 van het accres, dat volgens de middelenstaten in de eerste zeven maanden van 1929 is ontvangen en verminderd met 12/7 van het décrees over die zeven maanden. Bij enkele middelen, waar bijzondere omstandigheden de opbrengst tijdelijk onevenredig hebben doen stijgen, is op dit systeem eenige correctie toegepast, in den zin van een verlaging van het ramingsbedrag waartoe het systeem zou leiden, met name bij de registratierechten en de successierechten.

Ter toelichting van enkele ramingen kan nog het volgende worden opgemerkt.

Inkomstenbelasting.

De verlaging van het tarief der Inkomstenbelasting, ingevolge de Wet van 15 Maart 1928 (*Staatsblad* n°. 62), is voor het eerst op de heffing van het dienstjaar 1928/29 volledig toegepast, in verband waarmede de netto-raming voor 1929 is gesteld op f 80 000 000.

Gezien de thans bekende uitkomsten van dat belastingjaar, wordt dit middel voor 1930 geraamd als volgt:

Bruto opbrengst volgens kohieren f 92 000 000
 af kwade posten 12 000 000

Netto-opbrengst f 80 000 000

zijnde hetzelfde bedrag als geraamd voor 1929.

Vermogensbelasting.

In verband met de toename van het bedrag der kohieren der laatste jaren kon de opbrengst dezer belasting op f 500 000 hooger worden geraamd dan voor 1929.

Rechten op den invoer.

Op grond van de hoogere opbrengst in 1928 en de eerste zeven maanden van 1929 kon de raming van dit middel voor 1930 met f 3 500 000 worden verhoogd.

Accijns op zout.

De daling van de opbrengst van dit middel in de eerste zeven maanden van 1929 maakt het raadzam voor 1930 f 200 000 minder te ramen.

Accijns op geslacht.

De stijging van dit middel in de eerste zeven maanden van 1928 doet een opbrengst over 1929 van f 12 000 000 verwachten. Met het oog hierop wordt voor 1930 f 1 000 000 meer geraamd dan voor 1929.

Accijns op wijn.

Voor 1930 wordt f 50 000 meer uitgetrokken dan voor 1929, in verband met de ontvangsten over 1928.

Accijns op het gedistilleerd.

Deze accijns is bij de wet van 7 Februari 1929 (*Staatsblad* n°. 37) met ingang van 1 Maart 1929 verlaagd met 40 pct.

Op grond van de ontvangsten van dit middel gedurende de maanden Maart tot en met Juli 1929, volgens de gewijzigde wet, wordt voor 1930 f 8 000 000 minder geraamd dan voor 1929.

Accijns op bier.

De ontvangsten van dit middel over 1928 en in de eerste zeven maanden van 1929 leiden tot een verhooging van de raming met f 1 miljoen.

Accijns op suiker.

De opbrengst van dit middel is nog steeds stijgende, zoodat voor 1930 weder f 500 000 hooger kon worden uitgetrokken dan voor 1929.

Accijns op tabak.

Hetzelfde geldt voor den tabak-accijns, zoodat dit middel f 2 500 000 hooger is geraamd.

Belasting op gouden en zilveren werken.

Ook dit middel kon wegens stijgende opbrengst f 50 000 hooger worden geraamd.

Rechten en boeten van zegel.

Hoewel in 1928 ruim f 27 000 000 werd ontvangen, kan, op grond van de daling over de eerste zeven maanden van 1929, de raming van dit middel voor 1930 niet op een hooger bedrag worden gesteld dan f 26 500 000.

Rechten en boeten van registratie.

De opbrengst der registratierechten is daarentegen nog steeds stijgende, hetgeen een verhooging der raming met f 3 000 000 wettigt.

Successierechten.

De opbrengst over 1928 en in de eerste zeven maanden van 1929 laten, hoewel bij deze heffing om de bovenvermelde reden het in 't algemeen gevolgde systeem niet geheel kan worden toegepast, voor 1930 een raming toe van f 42 000 000.

Overigens moge voor de verschillen tusschen de ramingen voor 1929 en 1930 naar de hierachter opgenomen bijlage worden verwezen.

Kapitaaldienst.

De kapitaaldienst wijst voor 1930 een totaal in uitgaven aan van	f 96 753 370
en in ontvangsten van	27 770 638

zoodat het nadeelig saldo bedraagt	f 68 982 732
--	--------------

Voor 1929 is geraamd:

Uitgaven	f 189 596 078
Ontvangsten	44 151 942

Nadeelig saldo 1929	f 145 444 136
---------------------------	---------------

Ter toelichting van de voornaamste verschillen kan het navolgende worden medegedeeld.

Voor 1929 is op Hoofdstuk VIIA een bedrag van f 100 000 000 uitgetrokken voor geheele aflossing der leening 1923 C. Voor 1930 is voor buitengewone aflossing niets uitgetrokken.

Voorts is op Hoofdstuk VIIB f 7 400 000 *minder* uitgetrokken voor aankoop van Staatsschuld voor het Nederlandsch Muntfonds; f 3 000 000 *meer* voor voorschotten ingevolge de Woningwet en rond f 4 000 000 *minder* wegens kapitaalverstrekking aan het Zuiderzeefonds.

Op Hoofdstuk IX is f 2 300 000 *meer* uitgetrokken voor groote Waterstaatswerken; f 1 300 000 *meer* wegens deelneming van den Staat in het aandelenkapitaal van de K.L.M.; f 2 100 000 *meer* wegens kapitaalverstrekking aan het Staatsbedrijf der P. T. en T.; f 15 575 000 *meer* wegens uitkeering aan het Zuiderzeefonds voor den afsluitdijk en f 3 300 000 *minder* wegens kapitaalverstrekking aan de Staatsmijnen.

Wat de *middelen* van den kapitaaldienst betreft, valt te vermelden:

Op Hoofdstuk VIIA f 5 000 000 *minder* voor extra aflossingen van woningwetvoorschotten; op Hoofdstuk VIIB f 9 600 000 *minder* wegens door het Staatsmuntbedrijf af te leveren munt; op Hoofdstuk IX f 2 771 000 *minder* wegens aflossing van verstrekt kapitaal door het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie.

Rijksfondsen en bedrijven.

Ingevolge het bepaalde in artikel 87 der Comptabiliteitswet en artikel 11 der Bedrijvenwet worden bij de Rijksbegroting voor het dienstjaar 1930 tevens ingediend de begrotingen der afzonderlijke fondsen en der Staatsbedrijven voor gemeld dienstjaar, te weten van:

1. het fonds voor de uitvoering van de Tiendwet 1907 (*Staatsblad* n°. 222);
2. het Leeningfonds 1914;
3. het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds;
4. de voltooiing van het vestingstelsel;
5. het fonds ter verbetering van de Kustverdediging;
6. het Wegenfonds;

7. het Zuiderzeefonds;
8. het Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij;
9. het Staatsmuntbedrijf;
10. het Staatsbedrijf der Artillerie-Inrichtingen;
11. het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie;
12. het Staatsvischershavenbedrijf te IJmuiden;
13. de Staatsmijnen in Limburg.

De resultaten dezer begrotingen, leidende tot uitgaven ten laste van- of inkomsten ten bate van de Rijksbegroting, zijn opgenomen eenerzijds in de hoofdstukken der Rijksbegroting van uitgaven anderzijds verwerkt in de middelen.

Voor nadere bijzonderheden zij verwezen naar de Memoriën van Toelichting, behorende bij vorengenoemde begrotingen.

Zooals uit bijlage A blijkt, geeft de gewone dienst een overschot van f 9 140 120, en sluit de kapitaaldienst met een tekort ad f 68 982 732, gevende voor den geheelen dienst een nadeelig saldo ad f 59 842 612.

Bij het batig slot van ruim f 9 miljoen, dat op den gewonen dienst geraamd is, moge het volgende worden opgemerkt.

Zooals bekend is, zal in 1931 de nieuwe wet op de financieele verhouding tusschen het Rijk en de gemeenten in werking treden, welke jaarlijks een groot offer zal vergen van 's Rijks schatkist. Gelijk door den ondergeteekende reeds vroeger werd uiteengezet, zal het onmogelijk zijn, dit verlies op het budget van één jaar te lijden. Het opmaken van de begroting voor 1931 zou dan ook tot zeer groote moeilijkheden aanleiding geven, indien niet reeds een jaar te voren eenige ruimte op de budgetbalans verkregen werd, ter gedeeltelijke dekking van het straks te brengen offer. In twee jaar tijds zal het verlies waarschijnlijk te overbruggen zijn; in één jaar is het dit stellig niet. Vandaar dat er ernstig naar gestreefd is, op de onderhavige begroting een overschot te verkrijgen, dat althans eenig uitzicht biedt, het critieke jaar 1931 met zekere kans op een bevredigend resultaat te kunnen tegemoet treden. De Regeering is hierin niet geheel naar wensch geslaagd. Verschillende maatregelen, in de laatste jaren tot stand gekomen, o. a. de salarisherziening, het herstel van het zevende leerplichtjaar en de wederinvoering van de leerlingenschaal van 1923, hebben, evenals de tegenvaller bij de Zuiderzeewerken, geleid tot een verhoogde raming der uitgaven. De begroting van onderwijs alleen is voor 1930 met f 9 miljoen moeten verhoogd worden en heeft thans het tevoren nog niet gekende cijfer bereikt van ruim f 159 miljoen. (Opmerking verdient hierbij, dat het herstel van het zevende leerplichtjaar en van de leerlingenschaal ook automatisch, d. w. z. volgens de destijds aangenomen versoberingswet, op 1 Januari 1930 had moeten intreden.) Aan den anderen kant is de daling van hoofdstuk VIIA (Staatsschuld), welke de laatste jaren steeds eenig tegenwicht bood tegen vermeerdering van uitgaven elders, tot staan gekomen, en zelfs omgeslagen in een kleine verhooging, o. a. door de stijging van den rentestand met het onvermijdelijk gevolg van een duurder financieering der vlottende schuld. Het gevolg is geweest, dat, ondanks voortgezette reorganisatie en versobering, en ondanks een zoo reëel mogelijke raming der middelen volgens de in de millioenennota van September 1927 uiteengezette nieuwe methode, geen hooger overschot is kunnen verkregen worden dan van ruim f 9 miljoen.

De helft van het offer, dat in 1931 de wet op de financieele verhouding zal kosten, is dit *niet*. Dat offer toch kan thans gesteld worden op f 23 miljoen. Aanvankelijk was het geraamd op f 18 miljoen, n.l. een verlies van f 22½ miljoen aan personeele belasting plus f 15 à f 16 miljoen aan grondbelasting, verminderd met f 20 miljoen bespaarde Rijksuitkeering aan de gemeenten. Op zich zelf zou dit cijfer van f 18 miljoen kunnen

worden aangehouden, daar de garantie- en limietbepalingen van art. 6 der bedoelde wet, in hun onderling verband, volgens de jongste berekeningen geen noemenswaard offer van 's Rijks schatkist zullen vergen. Evenwel is het acres bij de personeele belasting van dien aard, dat de opbrengst van dit middel voor 1930 geraamd is kunnen worden op f 27½ miljoen. Dit betekent een meevaller voor het aanstaande begrotingsjaar, maar het betekent tevens, dat het verlies, hetwelk 's Rijks schatkist in 1931 te wachten staat ingevolge de wet op de financieele verhouding, f 5 miljoen hooger moet worden gesteld en derhalve gebracht op f 23 miljoen.

Tegen 1931 zal derhalve — ongerekend het normale acres der uitgaven — nog f 14 miljoen moeten worden overbruggd, wil de nieuwe wet op de financieele verhouding op bevredigende wijze kunnen worden gefinancierd.

Uit een en ander blijkt wel, dat van een verdere belastingverlaging in den eersten tijd bezwaarlijk sprake zal kunnen zijn. En tevens, dat, wil aan belastingverhooging tegen 1931 worden ontkomen, groote behoedzaamheid en zelfbeheersching in acht genomen zullen moeten worden. Dit klemt te meer, daar duurzaam niet mogelijk zal zijn wat eenige jaren achtereen geschied is: het normale acres der uitgaven geheel op te vangen door reorganisatie, zoodat het normale acres der middelen voor nieuwe uitgaven of belastingvermindering beschikbaar komt. Atgezien van de tot stand gekomen belastingvermindering, zijn in hoofdzaak op die wijze in de laatste jaren gefinancierd geworden de nieuwe uitgaven voor: het herstel der invaliditeitsbijdrage, de pensioensaneering, de spoorwegsaneering, de salarisherziening, de versnelde uitvoering der Zuiderzeewerken, het herstel van het zevende leerplichtjaar en de wederinvoering der leerlingenschaal van 1923. Gelijk uit het voorafgaande blijkt, wordt de hoop gekoesterd, dat ook de kosten van de wet op de financieele verhouding — in wezen meer een belastingverlaging dan een nieuwe uitgaaf — op die wijze dekking zullen kunnen vinden. Zekerheid daaromtrent bestaat nog allernist. En in elk geval staat wel vast, dat de uiterste spankracht van wat reorganisatie en middelenacres leveren kunnen, hiermee genoemd zal zijn. Waarmee dus tevens vaststaat, dat nieuwe jaarlijksche uitgaven van beteekenis, welke buiten de genoemde wet nog op het budget zouden worden gelegd, althans indien dit vóór 1932 geschieden zou, slechts uit nieuwe middelen zouden kunnen worden gefinancierd, d. w. z. belastingverhooging zouden meebrengen, d. w. z. een stap teregt zouden beteekenen op den onderdringende economische noodzaak in de laatste jaren afgelegden weg.

De moraal van het voorafgaande is tweërlei:

Vooreerst leert het, dat het overschot van f 9 miljoen op de onderhavige begrooting geen weelde is, maar een spaarzaamlijk gevuld stootkussen om den schok van 1931 op te vangen. Toen enkele jaren geleden een overschot op de begrooting door den ondergeteekende gebruikt werd tot belastingverlaging, werd hem door de warme voorstanders van voorziening in den nood der gemeenten opgemerkt, dat dit overschot beter voor de regeling der financieele verhouding had kunnen worden gereserveerd. Zijn antwoord luidde, dat het bedenkelijk ware dit te doen vóórdat omtrent die regeling nog iets vaststond, ook wijl men niet zeker was, dat het geld dan inmiddels niet een ander emplot zou vinden. Thans, nu de regeling in het *Staatsblad* staat en het offer daarvan voor de schatkist bekend is, is het inderdaad plicht in den zin van het destijds gegeven advies te handelen en behoeven onjuiste gevolgen daarvan niet meer te worden gevreesd.

In de tweede plaats leert het voorafgaande, dat bij de beoordeeling van den toestand van 's lands geldmiddelen in den eerstvolgenden tijd steeds gerekend zal moeten worden met het obligo, hetwelk daarop in 1931 zal komen te rusten, en dat, in dit licht bezien, die toestand, zij 't niet zorgwekkend, toch in hooge mate zorgeschend is. Daar nu en dan somniger indruk een tegenovergestelde blijkt te zijn, doordat zij eenzijdig zien op de meevallers van eenige achterliggende jaren en niet voldoende in hun aandacht betrekken de *tientallen miljoenen*, welke sinds-

dien aan de debetzijde van de budgetbalans een plaats hebben gevonden of nog zullen moeten vinden (voor uitgaven waarvan hierboven eenige zijn genoemd), heeft het zijn nut, dezen feitelijken toestand scherp in het oog te vatten, opdat hij niet straks op een wellicht ongelegen oogenblik — al dan niet samenvallende met een tegenslag in de conjunctuur hier of in Indië — ons plots en pijnlijk overvalle.

Ten slotte veroorlooft de ondergeteekende zich nog eenige mededeelingen te doen omtrent den stand der kas.

De kaspositie was op 7 September jl. als volgt:

Verplichtingen:

Schatkistbiljetten in omloop	f 112 560 000,—
Schatkistpromessen in omloop	54 990 000,—
Uitstaand schatkistpapier	f 167 550 000,—
Zilverbons in omloop	11 779 242,—
Renteloos voorschot door de Nederlandsche Bank verstrekt	12 275 031,19
Schuld aan het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie, in rekening-courant ...	20 419 649,26
Schuld aan het Staatsvischershavenbedrijf in rekening-courant	130 000,—
Schuld aan Kamers van Koophandel, Werkloozenkassen, de Nutsspaarbank e. a.	13 492 928,26
	f 225 646 850,71

Vorderingen:

Vordering in rekening-courant op:

Nederlandsch-Indië	f 28 782 084,71
Suriname	10 810 584,11
Curaçao	357 065,63
Voorschotten op ult. Juli j.l. verstrekt aan de gemeenten, ingevolge de artt. 243h en 263 der Gemeentewet	12 318 845,95

Kasvorderingen op het buitenland:

a. Duitschland:

Krediet A —

Krediet B f 118 404 468,93

b. Oostenrijk: 16 700 000,—

c. Polen 4 443 499,38

d. Reliefkredieten aan

andere Staten 584 755,47

140 132 723,78

Saldo-tegoed der postrekeningen van Rijkscomptabelen 25 982 491,34

Saldo-tegoed van het Rijk bij de Bank voor Nederlandsche Gemeenten 89 445,19

Vordering op het Staatsbedrijf der Artillerie-Inrichtingen, in rekening-courant 1 035 309,18

Vordering op de Staatsmijnen, in rekening-courant ... 3 275 000,—

Vordering op het Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij, in rekening-courant 424 140,69

BIJLAGEN,

behoorende bij de Nota, betreffende
den toestand van 's Lands financiën,
overgelegd bij de ontwerp-Rijks-
begrooting voor het dienstjaar 1930.

Bijlage A.

ALGEMEENE VERZAMELSTAAT DER RIJKSBEGRÖÖTING VOOR HET DIENSTJAAR 1930.

TITEL A. GEWONE DIENST.

OMSCHRIJVING.		Geraamd voor 1930.	Toegestane uit- gaven en geraam- de Middelen voor 1929.		Verschil tusschen de raming voor 1930 en de bedragen, toegestaan (geraamd) voor 1929.		Vermoedelijk beloop der uit- gaven en vermoe- delijke opbrengst der Middelen voor 1928.
				Meer.	Minder.		
UITGAVEN.							
Totalen der titels A van de hoofd- stukken der begrooting van uitgaven.							
Erfst. I. Huis der Koningin	f 1 850 000,—	f 1 850 000,—				f 1 679 745,60	
” II. Hooge Colleges van Staat en Kabinet der Koningin. . . .	2 036 276,—	1 980 907,—	f 55 369,—			1 865 487,47 ⁵	
” III. Buitenlandsche Zaken. . .	4 138 647,—	4 128 554,—	10 093,—			4 047 764,65	
” IV. Justitie	29 316 868,—	28 436 239,—	880 629,—			26 305 356,38 ⁵	
” V. Binnenlandsche Zaken en Landbouw	22 285 965,—	21 035 803,—	1 250 162,—			21 702 939,—	
” VI. Onderwijs, Kunsten en We- tenschappen	159 862 909,—	150 567 198,—	9 295 711,—			145 617 263,90	
” VIIA. Nationale Schuld	83 262 298,—	82 018 838,—	1 243 460,—			88 481 330,91	
” VIIB. Financiën	68 946 691,—	67 721 032,—	1 225 659,—			66 261 695,60 ⁵	
” VIII. Defensie	100 228 503,—	98 777 168,—	1 451 335,—			93 670 134,—	
” IX. Waterstaat.	57 639 168,—	55 264 145,—	2 375 023,—			47 012 784,91	
” X. Arbeid, Handel en Nijverheid.	76 186 013,—	75 836 284,—	349 729,—			71 776 367,19	
” XI. Koloniën.	6 178 753,—	5 957 546,—	221 207,—			5 667 557,—	
” XII. Onvoorziene Uitgaven. . .	50 000,—	50 000,—				18 494,67 ⁵	
	f 611 982 091,—	f 593 623 714,—	f 18 358 377,—			f 574 106 921,24	
MIDDELEN.							
Totaal van den ramingstaat (titel A).							
	621 122 211,—	601 809 758,—	f 19 312 453,—			627 455 522,77	
Voordeeling saldo	f 9 140 120,—	f 8 186 044,—				f 53 348 601,53	
Nadeelig saldo.	—	—				—	

TITEL B. KAPITAALDIENST.

OMSCHRIJVING.	Geraamd voor 1930.	Toegestane uit- gaven en geraamd- de Middelen voor 1929.	Verschil tusschen de raming voor 1930 en de bedragen, toegestaan (geraamd) voor 1929.		Vermoedelijk beloop der uit- gaven en vermoe- delijke opbrengst der Middelen voor 1928.
			Meer.	Minder.	
Nadeelig saldo van den gewonnen dienst volgens de Rijksrekening over het dienstjaar					
Nadeelig saldo van den kapitaaldienst volgens de Rijksrekening over het dienstjaar					
UITGAVEN.					
Totalen der titels B van de hoofd- stukken der begrooting van uitgaven.					
Hfst. V. Binnenlandsche Zaken en Landbouw	f 115 900,—	f 54 000,—	f 61 900,—	f 33 435,43	
" VIIA. Nationale Schuld	6 992 000,—	107 235 000,—		f 100 243 000,—	187 508 000,—
" VIIB. Financiën	34 563 570,—	45 391 646,—		10 828 076,—	64 008 735,97
" VIIL. Defensie	543 100,—	298 000,—	245 100,—		9 266 436,60
" IXL. Waterstaat.	54 538 800,—	36 617 432,—	17 921 368,—		300 000,—
" X. Arbeid, Handel en Nijverheid	Memorie	Memorie.			
	f 96 753 370,—	f 189 596 078,—	f 18 228 368,—	f 111 071 076,— 92 842 708,—	f 261 116 608,—
Voordeelig saldo van den gewonnen dienst volgens de Rijksrekening over het dienstjaar.					
Voordeelig saldo van den kapitaaldienst volgens de Rijksrekening over het dienstjaar.					
MIDDELEN.					
Totaal van den raming- staat (titel B). . . . f 27 770 638,—					
	27 770 638,—	44 151 942,—		f 16 381 304,—	76 472 455,59
Voordeelig saldo	—	—			—
Nadeelig saldo.	f 68 982 732,—	f 145 444 136,—			f 184 644 152,41

GEHEELE DIENST.

S A L D I.	Geraamd voor 1930.	Vastgestelde begrooting 1929.	Vermoedelijke uitkomst dienst 1928.
Voordeelig saldo titel A.	f 9 140 120,—	f 8 186 044,—	f 53 348 601,53
Nadeelig saldo " A.	—	—	—
Voordeelig saldo titel B.	—	—	—
Nadeelig saldo " B.	68 982 732,—	145 444 136,—	184 644 152,41
Voordeelig saldo Geheele dienst. . .	—	—	—
Nadeelig " " "	f 59 842 612,—	f 137 258 092,—	f 131 295 550 88

Beknopt vergelijkend overzicht van de Raming der

Afdeeling.	OMSCHRIJVING.	R A M I N G voor 1930.
	TITEL A. GEWONE DIENST. Hoofdstuk I. Huis der Koningin. Hoofdstuk II. Hooge Colleges van Staat en Kabinet der Koningin Hoofdstuk III. Departement van Buitenlandsche Zaken Hoofdstuk IV. Departement van Justitie Hoofdstuk V. Departement van Binnenlandsche Zaken en Landbouw Hoofdstuk VI. Departement van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen: Departement Hooger onderwijs. Voorbereidend hooger en middelbaar onderwijs Nijverheidsonderwijs Lager onderwijs Overige ontvangsten betreffende het onderwijs. Kunsten en wetenschappen Pensioensontvangsten, voor zoover niet opgenomen in vorige afdeelingen Overige ontvangsten betreffende Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen Totaal Hoofdstuk VI Hoofdstuk VIIA. Nationale Schuld Hoofdstuk VII B. Departement van Financiën: Oorlogswinstbelasting Grondbelasting Personeele belasting Inkomstenbelasting Vermogensbelasting Dividend- en tantîemebelasting Rechten op den invoer Statistiekrecht Accijns op zout. Memorie. f 57 125,— 269 115,— 5 630 320,— 4 085 636,— f 34 940,— 2 628 760,— 1 286 565,— 285 385,— 8 877 060,— 1 200,— 182 164,— Memorie. Memorie. 13 296 074,— 45 579 383,— Memorie. f 21 385 000,— 27 500 000,— 80 000 000,— 14 000 000,— 20 000 000,— 65 500 000,— 4 500 000,— 1 800 000,— </	

Middelen van de Rijksbegrooting voor het dienstjaar 1930.

R A M I N G voor 1929.	V E R S C H I L tusschen de raming voor 1930 en die voor 1929.			DIENSTJAAR Vermoedelijke opbrengst.
	Meer.		Minder.	
<i>Memorie.</i>	f 54 450,—	f 2 675,—		
	261 415,—	7 700,—		
	5 719 044,—		f 88 724,—	
	3 944 169,—	141 467,—		
f 26 450,—	f 8 490,—			
2 325 985,—	302 775,—		f 21 685,—	
1 308 250,—				
275 260,—	10 125,—			
8 205 860,—	671 200,—		150,—	
1 350,—				
172 741,—	9 423,—			
<i>Memorie.</i>				
<i>Memorie.</i>				
	12 315 896,—	1 002 013,—		21 835,—
		Meer f 980 178,—		
<i>Memorie.</i>	46 440 353,—			860 970,—
f 21 385 000,—				
22 500 000,—	f 5 000 000,—			
80 000 000,—				
13 500 000,—	500 000,—			
20 000 000,—				
62 000 000,—	3 500 000,—			
4 500 000,—				
2 000 000,—			f 200 000,—	

Afdeeling.	OMSCHRIJVING.	R A M I N G voor 1930.
	Accijns op geslacht	f 12 000 000,— 2 700 000,— 37 000 000,— 15 000 000,— 47 800 000,— 26 000 000,— 1 050 000,— Belasting op gouden en zilveren werken Het recht op de mijnen ingevolge de wet van 26 Maart 1920 (<i>Staatsblad</i> n°. 157) Rechten en boeten van zegel. Rechten en boeten van registratie. Rechten en boeten van successie, van overgang bij overlijden en van schenking
	Accijns op wijn.	
	Accijns op het gedistilleerd	
	Accijns op bier.	
	Accijns op suiker	
	Accijns op tabak	f 474 735 000,— 26 500 000,— 30 000 000,— 42 000 000,—
	Overige ontvangsten betreffende Financiën	
	Totaal Hoofdstuk VII B	f 502 523 620,— 27 788 620,—
	Hoofdstuk VIII. Departement van Defensie.	f 71 875,— 7 658 720,— 5 348 110,— <i>Memorie.</i> 13 078 705,—
	A. Departement.	
	B. Militaire ontvangsten	
	C. Niet militaire ontvangsten	
	D. Overige ontvangsten betreffende Defensie	
	Totaal Hoofdstuk VIII.	
	Hoofdstuk IX. Departement van Waterstaat.	f 21 600,— 2 123 734,— 4 400,— 20 500,— 4 794 664,— 120 573,— 23 600,— 10 500,— 4 528 252,— 312 000,— 15 398 790,— 12 530,— <i>Memorie.</i> <i>Memorie.</i> 2 225 747,— 29 596 950,—
	Departement	
	I Waterstaat	
	II Geologische dienst	
	III Luchtvaart	
	IV Spoor- en tramwegen	
	V Scheepvaart.	
	VI Toezicht op het vervoer van ontplofbare stoffen	
	VII Koninklijk Nederlandsch Meteorologisch Instituut.	
	VIII Mijnwezen	
	IX Staatsvissschershavenbedrijf	
	X Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie	
	XI Zuiderzeefonds.	
	XII Pensioensontvangsten, voor zoover niet opgenomen in vorige afdeelingen	
	XIII Overige ontvangsten betreffende Waterstaat.	
	XIV Rijkspostspaarbank	
	XV Totaal Hoofdstuk IX.	

RAMING voor 1929.		VERSCHIL tusschen de raming voor 1930 en die voor 1929.		DIENSTJAAR Vermoedelijke opbrengst.	
		Meer.	Minder.		
f 11 000 000,— 2 650 000,— 45 000 000,— 14 000 000,— 47 300 000,— 23 500 000,— 1 000 000,— <i>Memorie.</i> 26 000 000,— 27 000 000,— 38 000 000,—	f 1 000 000,— 50 000,— 1 000 000,— 500 000,— 2 500 000,— 50 000,— 500 000,— 3 000 000,— 4 000 000,—	f 8 000 000,—			
f 461 335 000,—		f 21 600 000,—		f 8 200 000,—	
25 473 740,—	Meer	f 13 400 000,— 2 314 880,—			
f 486 808 740,—		f 15 714 880,—			
f 68 700,— 7 315 866,— 5 329 895,— <i>Memorie.</i>	f 3 175,— 342 854,— 18 715,—				
12 713 961,—		364 744,—			
f 24 600,— 2 045 214,— 4 325,— 11 838,— 4 796 020,— 367 653,— 21 525,— 9 957,— 2 283 093,— 312 000,— 15 206 924,— 12 750,— <i>Memorie.</i> 2 154 544,—	f 78 520,— 75,— 8 662,— 2 075,— 543,— 2 245 159,— 191 866,— 71 203,—	f 3 000,— 1 356,— 247 080,— 160,—			
27 250 443,—	Meer	f 2 346 507,—		251 596,—	

Afdeeling.	OMSCHRIJVING.	R A M I N G voor 1980.	
Hoofdstuk X. Departement van Arbeid, Handel en Nijverheid Hoofdstuk XI. Departement van Koloniën Hoofdstuk XII. Overige ontvangsten		f 5 535 663,—	
		1 469 620,—	
		<i>Memorie.</i>	
	Totaal Titel A. Gewone dienst	f 621 122 211,—	
TITEL B. KAPITAALDIENST. Hoofdstuk V. Departement van Binnenlandsche Zaken en Landbouw. (Algemeene Lands- drukkerij) Hoofdstuk VIIA. Nationale Schuld Hoofdstuk VIIB. Departement van Financien. Hoofdstuk VIII. Departement van Defensie. (Artillerie-Inrichtingen) Hoofdstuk IX. Departement van Waterstaat Hoofdstuk XI. Departement van Koloniën Totaal Titel B. Kapitaaldienst			65 000,— 1 855 538,— 14 225 000,— 362 600,— 11 262 500,— <i>Memorie.</i> f 27 770 638,—

R A M I N G voor 1929.	V E R S C H I L tusschen de raming voor 1930 en die voor 1929.				D I E N S T J A A R Vermoedelijke opbrengst.
	Meer.		Minder.		
f 4 999 694,—	f 535 969,—				
1 301 593,—	168 027,—				
Memorie.					
f 601 809 758,—	f 19 312 453,—				
60 100,—	4 900,—				
6 905 432,—			f 5 049 894,—		
23 565 000,—			9 340 000,—		
329 600,—	33 000,—				
13 291 810,—			2 029 310,—		
Memorie.					
f 44 151 942,—			f 16 381 304,—		

Bijlage C.

Overzicht van de hoofdstukken van den GEWONEN DIENST (1930 en 1929) met ontvangsten. (Voor zooveel betreft hoofdstuk

	1930.			
	Uitgaven.	Ontvangsten.	Saldo.	
			Voordeelig.	Nadeelig.
Hoofdstuk I	f 1 850 000,—	<i>Memorie.</i>	—	f 1 850 000,—
” II	2 036 276,—	f 57 125,—	—	1 979 151,—
” III	4 138 647,—	269 115,—	—	3 869 532,—
” IV	29 316 868,—	5 630 320,—	—	23 686 548,—
” V	22 285 965,—	4 085 636,—	—	18 200 329,—
” VI	159 862 909,—	13 296 074,—	—	146 566 835,—
” VIIA	83 262 298,—	45 579 383,—	—	37 682 915,—
” VIIB	68 946 691,—	*) 27 788 620,—	—	41 158 071,—
” VIII	100 228 503,—	13 078 705,—	—	87 149 798,—
” IX	57 639 168,—	29 596 950,—	—	28 042 218,—
” X	76 186 013,—	5 535 663,—	—	70 650 350,—
” XI	6 178 753,—	1 469 620,—	—	4 709 133,—
” XII	50 000,—	<i>Memorie.</i>	—	50 000,—
Belastingen.	—	474 735 000,—	f 474 735 000,—	—
Totaal.	f 611 982 091,—	f 621 122 211,—	f 474 735 000,— 9 140 120,—	f 465 594 880,—

1930 meer

*) Zonder belastingen.

vermelding van de vermeerdering of vermindering van het saldo van uitgaven en
 VIIB met uitschakeling van de belastingen).

1929.				Vergelijking der saldi.			
Uitgaven.	Ontvangsten.	Saldo.		Voordeelige saldi.		Nadeelige saldi.	
		Voordeelig.	Nadeelig.	1930.		1930.	
				Meer.	Minder.	Meer.	Minder.
f 1 850 000,—	<i>Memorie.</i>	—	f 1 850 000,—	—	—	—	—
1 980 907,—	f 54 450,—	—	1 926 457,—	—	—	f 52 694,—	—
4 128 554,—	261 415,—	—	3 867 189,—	—	—	2 393,—	—
28 436 239,—	5 719 044,—	—	22 717 195,—	—	—	969 353,—	—
21 035 803,—	3 944 169,—	—	17 091 634,—	—	—	1 108 695,—	—
150 567 198,—	12 315 896,—	—	138 251 302,—	—	—	8 315 533,—	—
82 018 838,—	46 440 353,—	—	35 578 485,—	—	—	2 104 430,—	—
67 721 032,—	*) 25 473 740,—	—	42 247 292,—	—	—	—	1 089 221,—
98 777 168,—	12 713 961,—	—	86 063 207,—	—	—	1 086 591,—	—
55 264 145,—	27 250,443,—	—	28 013 702,—	—	—	28 516,—	—
75 836 284,—	4 999 694,—	—	70 836 590,—	—	—	—	186 240,—
5 957 546,—	1 301 593,—	—	4 655 953,—	—	—	53 180,—	—
50 000,—	<i>Memorie.</i>	—	50 000,—	—	—	—	—
—	461 335 000,—	f 461 335 000,—	—	f 13 400 000,—	—	—	—
f 593 623 714,—	f 601 809 758,—	f 461 335 000,—	f 453 148 956,—	f 13 400 000,—	—	f 13 721 385,—	f 1 275 461,—
		8 186 044,—				12 445 924,—	

f 954 076,—

Voordeelige saldi 1930 meer. f 13 400 000,—

Nadeelige „ 1930 „ 12 445 924,—

f 954 076,—

Bijlage D.

Overzicht van de STAATSONTVANGSTEN over de diensten 1909 tot en met 1928.

DIENTSJAREN.	Gewone ontvangsten.	Bijdrage uit het fonds der koopprijzen van domeinen.	Buitengewone ontvangsten.	T O T A A L.
1909	f 189 179 088,40 ⁵	f 400 000,—	f 1 723 600,43	f 191 302 688,83 ⁵
1910	198 630 497,—	600 000,—	861 827,82	200 092 324,82
1911	203 680 170,32	1 000 000,—	922 577,72 ⁵	205 602 748,04 ⁵
1912	211 305 137,82 ⁵	500 000,—	1 596 129,11	213 401 266,93 ⁵
1913	223 507 379,52 ⁵	200 000,—	3 715 285,71	227 422 665,23 ⁵
1914	224 910 389,07 ⁵	400 000,—	20 260 921,65 ⁵	245 571 310,73
1915	221 643 336,19 ⁵	600 000,—	41 248 202,93 ⁵	263 491 539,13
1916	(2) 296 200 275,72 ⁵	600 000,—	13 178 282,66 ⁵	309 978 558,39
1917	(3) 524 138 812,58 ⁵	600 000,—	10 038 246,24	534 777 058,82 ⁵
1918	(4) 548 926 173,81 ⁵	250 000,—	11 909 662,01 ⁵	561 085 835,83
1919	(5) 686 307 738,29 ⁵	150 000,—	8 591 424,71	695 049 163,— ⁵
1920	(6) 798 678 881,52 ⁵	150 000,—	11 962 833,95 ⁵	810 791 715,48
1921	(7) 703 589 983,72 ⁵	250 000,—	5 405 103,66	709 245 087,38 ⁵
1922	(8) 646 243 947,30 ⁵	1 500 000,—	14 568 464,20 ⁵	662 312 411,51
1923	(9) 617 444 504,91	1 000 000,—	40 752 714,37 ⁵	659 197 219,28 ⁵
1924	(10) 613 813 916,42 ⁵	1 150 000,—	29 628 936,39 ⁵	644 592 852,82
1925	641 151 328,79 ⁵	*)	39 600 500,80	680 751 829,59 ⁵
1926	679 362 219,53	-	49 499 606,40 ⁵	728 861 825,93 ⁵
1927 (1)	635 138 078,17		31 173 935,45	666 312 013,62
1928 (1)	627 455 522,77		76 472 455,59	703 927 978,36
Totaal van de buitengewone ontvangsten			f 413 110 711,85	

(1) Voorloopige uitkomsten.
(2) Waaronder f 33 409 933,84 wegens „Crisisontvangsten” in 1916.
(3) „ 219 833 772,35⁵ „ „ 1917.
(4) „ 219 868 088,01 „ „ 1918.
(5) „ 219 948 375,03 „ „ 1919.
(6) „ 184 983 628,70 „ „ 1920.
(7) „ 95 286 895,43 „ „ 1921.
(8) „ 47 215 910,98 „ „ 1922.
(9) „ 19 949 550,32 „ „ 1923.
(10) „ 3 315 138,08 „ „ 1924.

*) In verband met een door de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangenomen conclusie van het verslag der Commissie voor de Staatsuitgaven (Gedr. Stukken, Zitting 1923—1924, 211) is het Fonds der koopprijzen van Domeinen opgeheven. Dientengevolge is de bijdrage uit het Fonds vervallen en worden deze koopprijzen van af 1925 rechtstreeks onder de Rijksmiddelen verantwoord. Ze zijn in de kolom der buitengewone ontvangsten opgenomen.

9.	1920.	1921.	1922.	1923.	1924.	1925.	1926.	1927.	1928.
d.	Gld.	Gld.	Gld.	Gld.	Gld.	Gld.	Gld.	Gld.	Gld.
000,—	114 000,—	633 500,—	4 232 500,—	8 550 000,—	11 464 000,—	1 151 000,—	620 000,—	615 000,—	3 120 000,—
762,42	1 019 385,46	1 117 378,04 ⁵	1 164 413,43	1 212 352,54	1 159 062,88	1 433 544,05	1 966 981,42	2 120 558,25	1 998 718,41
—	—	—	—	—	—	—	9 459 759,57	4 138 085,42	10 155 641,65
303,125	22 948,58	19 296,96	17 223,23	19 038,25	189 704,10	45 040,04	112 624,48	28 501,02	39 855,19
120,585	22 120,02 ⁵	186 871,54	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
768,125	9 639 072,08	1 907 324,62	4 398 568,07	10 121 945,98	5 315 220,84	4 302 073,70	7 202 670,75	—	—
681,43	711 907,38	1 116 016,66	2 147 187,38 ⁵	18 630 994,91	5 451 685,58	5 557 991,24	—	—	—
—	—	—	—	—	—	898 759,56	12 955 071,66	13 200 489,77 ⁵	10 764 656,40
—	—	—	29 135,—	1 276 925,87 ⁵	1 393 945,28 ⁵	3 681 248,99	—	—	—
—	—	—	—	—	—	17 546 981,32	12 955 387,12	3 536 062,43	7 022 289,89
595,92	372 309,75	361 996,32 ⁵	424 314,25 ⁵	459 011,60 ⁵	55 925,36	148 929,82	—	—	—
—	—	—	—	—	478 091,57	521 824,78	535 088,65	553 816,75	—
608,26 ⁵	—	—	2 017 071,15 ⁵	198 706,57 ⁵	—	—	1 123 557,82	—	379 991,59
439,95	—	—	68 437,30 ⁵	—	14 529,06	8 193,90	—	—	—
—	—	—	—	—	9 639,23	27 408,78	—	36 349,95 ⁵	—
000,—	—	—	24 267,12 ⁵	—	50 645,07	15 130,34	13 684,75 ⁵	48 533,55	41 517,76
000,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
144,89	1 190,68	919,51	7 497,60	—	—	16 470,82	17 638,60	9 492,26	9 531,68
—	—	—	—	—	—	—	—	480 000,—	240 000,—
000,—	60 000,—	60 000,—	30 000,—	—	—	20 000,—	20 000,—	20 000,—	20 000,—
—	—	—	—	4 948,71	4 948 71	468 907,60	1 000,—	1 000,—	1 000,—
—	—	—	—	—	—	—	—	2 611 000,—	—
—	—	—	—	31 329 41	21 218,64	100,—	97 153,80	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	104 613,26	128 707 46
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	200 000,—	—	—	1 305 563,88	2 776 906,25	—
—	—	—	—	—	—	3 756 895,86	1 113 423,90	843 526,53	750 545,56
—	—	—	—	—	4 020 320 07	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	41 800 000,—
424,71	11 962 833,95 ⁵	5 405 103,65	14 568 464,20 ⁵	40 752 714,37 ⁵	29 628 936,39 ⁵	39 600 500,80	49 499 606,40 ⁵	31 173 935,45	76 472 455,59

Bijlage E.

Overzicht van de STAATSUITGAVEN over de diensten 1909 tot en met 1928.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Dienstjaren.	Algemeene dienst.	Rentebetaling.	Amortisatie en aflossing van Nationale Schuld.	Totaal der kolommen 3 en 4, <i>u. verminderd van af het dienstjaar 1920</i> , voor zooveel de Leening 1919 betreft, met het bedrag, hetwelk aan <i>rente en aflossing</i> te samen op den buitengewonen dienst wordt gebracht; <i>u.</i> vermindert met het bedrag, hetwelk is aangewend tot versterkte aflossing van Staatsschuld.	Gewone uitgaven (totaal kol. 2 en 5).	Buitengewone uitgaven. <i>a)</i>	Totalen (totaal kol. 6 en 7).
1909	f 154 385 738,03	f 31 386 742,41 ⁵	f 4 958 317,31	f 36 345 059,72 ⁵	f 190 730 797,75 ⁵	f 6 679 204,07 ⁵	f 197 410 001,83
1910	160 512 440,35	31 624 587,41 ⁵	4 954 460,06	36 579 047,47 ⁵	197 091 487,82 ⁵	6 855 612,51 ⁵	203 947 100,34
1911	164 352 693,41 ⁵	31 838 399,77	4 969 334,12 ⁵	36 807 733,89 ⁵	201 160 427,31	7 329 250,23 ⁵	208 489 677,54 ⁵
1912	170 407 230,23 ⁵	32 212 466,45 ⁵	5 380 880,94	37 593 347,39 ⁵	208 000 577,63	16 664 923,08	224 665 500,66
1913	181 324 025,59	32 101 330,62	5 919 836,59 ⁵	38 021 167,21 ⁵	219 345 192,80 ⁵	19 381 672,76	238 726 865,56 ⁵
1914	<i>c)</i> 286 517 625,67 ⁵	<i>d)</i> 34 051 373,02 ⁵	6 121 424,35 ⁵	40 172 797,38	<i>e)</i> 326 690 423,05 ⁵	32 582 854,61 ⁵	359 273 277,67
1915	<i>f)</i> 408 621 476,04	35 113 438,27 ⁵	6 346 190,40	41 456 628,67 ⁵	<i>f)</i> 450 081 104,71 ⁵	54 403 383,14	504 484 487,85 ⁵
1916	<i>g)</i> 455 428 087,47	<i>h)</i> 36 551 116,99 ⁵	6 585 098,81 ⁵	43 136 215,81	<i>j)</i> 498 564 303,28	33 967 077,36 ⁵	532 531 380,64 ⁵
1917	<i>k)</i> 601 961 920,43 ⁵	<i>l)</i> 39 237 180,75 ⁵	6 815 619,87	46 052 800,62 ⁵	<i>m)</i> 648 014 721,06	40 681 390,09	688 696 111,15
1918	<i>n)</i> 922 533 519,76 ⁵	<i>o)</i> 41 196 331,04	7 070 778,95	48 267 109,99	<i>p)</i> 970 800 629,75 ⁵	80 136 010,43 ⁵	1 050 936 640,19
1919	<i>q)</i> 633 759 764,77	<i>r)</i> 53 577 549,90	7 362 071,64	60 939 621,54	<i>s)</i> 694 699 386,31	116 473 205,04 ⁵	811 172 591,35 ⁵
1920	<i>t)</i> 660 418 843,11 ⁵	53 448 044,70 ⁵	16 974 692,91	62 802 737,61 ⁵	<i>u)</i> 723 221 580,73	188 006 190,91	911 227 771,64
1921	<i>u)</i> 625 609 290,19	64 804 472,69 ⁵	17 702 256,13 ⁵	74 886 738,83	<i>v)</i> 700 496 019,02	239 676 072,78 ⁵	990 172 091,80 ⁵
1922	<i>v)</i> 804 011 813,47	79 825 423,86 ⁵	18 573 422,46	90 778 846,32 ⁵	<i>w)</i> 894 790 659,79 ⁵	189 639 193,32	1 084 429 853,11 ⁵
1923	<i>w)</i> 554 054 453,23	84 948 344,04 ⁵	19 494 275,49	96 822 619,53 ⁵	<i>x)</i> 650 877 072,76 ⁵	119 938 875,58 ⁵	770 815 948,35
1924	<i>x)</i> 514 036 591,12 ⁵	85 614 125,52 ⁵	20 736 646,26	98 730 771,78 ⁵	612 767 362,91	90 064 057,29 ⁵	702 831 420,20 ⁵
1925	499 759 956,58 ⁵	82 693 285,52 ⁵	22 037 958,60	97 111 244,12 ⁵	596 871 200,71	71 055 735,38	667 926 936,09
1926	519 650 867,14	77 937 552,23	53 593 490,54	93 386 942,77	612 987 809,91	75 564 253,08 ⁵	688 552 062,99 ⁵
1927 <i>b)</i>	470 057 131,—	72 992 490,56	24 037 239,65	89 844 730,21	559 901 861,21	41 510 591,70	601 412 452,91
1928 <i>b)</i>	485 630 267,62	70 646 999,70	205 337 653,92	88 476 653,62	574 106 921,24	261 116 608,—	835 223 529,24
Totaal van de buitengewone uitgaven over 1909—1928 . . .						f1 741 726 161,36 ⁵	

a) Zie ommezijde.*b)* Voorloopige uitkomsten.*c)* Waaronder f 83 705 073,68⁵ wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C¹⁾.*d)* 400 000,— „ ” C¹⁾.*e)* 84 105 073,68⁵ „ ” C¹⁾.*f)* 208 649 548,27⁵ „ ” C²⁾.*g)* 235 650 340,83⁵ „ ” C³⁾.*h)* 400 000,— „ ” C³⁾.*i)* 256 050 340,83⁵ „ ” C³⁾.*k)* 378 054 689,56 „ ” C⁴⁾.*l)* 2 000 000,— „ ” C⁴⁾.*m)* 380 054 689,56 „ ” C⁵⁾.*n)* 634 231 127,30⁵ „ ” C⁵⁾.*o)* 3 200 000,— „ ” C⁵⁾.*p)* 637 431 127,30⁵ „ ” C⁵⁾.*q)* 244 626 005,57 „ ” C⁶⁾.*r)* 6 000 000,— „ ” C⁶⁾.*s)* 250 626 005,57 „ ” C⁶⁾.*t)* 110 190 419,29 „ ” C⁷⁾.*u)* 79 307 284,21 „ ” C⁸⁾.*v)* 262 423 557,03 „ ” C⁹⁾.*w)* 39 200 034,24⁵ „ ” C¹⁰⁾.*x)* 4 942 604,82 „ ” C¹¹⁾.

UITEENZETTING VAN DE

Door 's Rijks munt afgeleverde munt	
Rente van Nationale Schuld, aangekocht voor het „Fonds uit de zuivere winsten verkregen uit aanmuntingen voor rekening van het Rijk” .	
Aflossing, uitloting en verkoop van Nationale Schuld aangekocht ten behoeve van het „Fonds uit de zuivere winsten verkregen uit aanmuntingen voor rekening van het Rijk” (andere ontvangsten Financiën).	
Baten voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	
Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij	
Overwinst, uitgekeerd door de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en door de Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij; samen	
Gedeelten van de opbrengst der Telefonie	
Bijdrage van het waterschap N.O. deel van Noordbrabant in de kosten van verlegging van den Maasmond	
Baten voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf.	
Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 38 der Woningwet	
Extra aflossing van voorschotten ingevolge artikel 38 der Woningwet.	
Aflossing van voorschotten voor woningbouw met premie	
Extra aflossing van voorschotten voor woningbouw met premie	
Aflossing van voorschotten ingevolge de Landarbeiderswet	
Terugbetaling van voorschotten verstrekt aan het Tiendfonds	
Terugbetaling van voorschotten aan het Bouwfonds van de Departementen van Binnenlandsche Zaken en Landbouw en van Onderwijs, Kunst en Wetenschappen.	
Terugbetaling van kapitalen verstrekt aan het Staatsbedrijf der Artillerie-Inrichtingen	
Terugbetaling van kapitalen verstrekt aan het Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij.	
Terugbetaling van kapitalen verstrekt aan het Staatsmuntbedrijf.	
Terugbetaling van kapitalen verstrekt aan het Staatsvischershavenbedrijf	
Terugbetaling door Suriname van het voorschot verstrekt voor den aanleg van een spoorweg naar het Lawagebied	
Terugbetaling van voorschotten in verband met de buitengewone tijdsomstandigheden verleend.	
Terugbetaling van voorschotten verstrekt aan de vereeniging „De Kweekschool voor vroedvrouwen” te Heerlen	
Terugbetaling van het aan de N. V. Stoomvaartmaatschappij „Zeeland” verleende voorschot	
Terugbetaling van kapitalen verstrekt aan de Vereeniging tot het houden van Jaarbeurzen in Nederland en aan de N. V. tot exploitatie van Jaarbeursgebouwen	
Terugbetaling van voorschotten verleend voor den aanleg van drinkwaterleidingen.	
Terugbetaling van voorschotten, verstrekt aan het weduwen- en weezenfonds voor geëmployeerden tot het Algemeen bestuur behoorende	
Terugbetaling van een voorschot verstrekt aan de vereeniging „Maatschappelijk werk bij Zenuwlijden en Krankzinnigheid” te Utrecht	
Terugbetaling van het voorschot, verstrekt aan de Coöperatieve Groothandelsvereeniging „De Handelskamer”	
Storting door de Rijkspostspaarbank van de contante waarde der pensioenrechten der ambtenaren op 1 Januari 1915	
Uitkeering door het Staatsvischershavenbedrijf ten behoeve van de vorming eener reserverekening	
Uitkeering ten behoeve van de vorming van een reserverekening door het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie. (Postchèque- en Girodienst)	
Kooprijzen van domeinen	
Uitkeering van het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie wegens den vrijdom van Spoorwegvervoer.	
Uitkeering van een gedeelte van het batig saldo der Nederlandsche Uitvoermaatschappij in liquidatie	

! BUTTENGWONE ONTVANGSTEN.

[illegible]

E BUTTENGEWONE UTGAVEN.

[illegible]

Kanalisatie van de Maas in Limburg	1012
Aanleg van het Julianakanal ingevolge de wet van 28 juli 1921 (<i>Staatsblad</i> n°. 1012)	1012
Verbetering en uitbreiding van de havens te Terneuzen	1012
Waterstaatswerken, voor zoover deze vanaf 1926 op „buitengewoon” worden gebracht	1012
Aanleg van spoorwegen	1012
Voorschotten aan de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en aan de Hollandse IJzeren Spoorweg Maatschappij.	1012
Storting op door den Staat genomen aandelen in het maatschappelijk kapitaal van de Mij. tot Expl. van Staatsspoorwegen en van de I	1012
Aanleg en uitbreiding van internationale en interlocale telefoonverbindingen en aanleg, overneming en uitbreiding van locale telefoone	1012
Voorschot aan het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie tot uitbreiding van kapitaal	1012
Uitkeering uit de reserve van het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie	1012
Rijksopsporing van delstoffen	1012
Uitgaven voor den Staatsmijn dienst.	1012
Uitkeering aan het Staatsmijnbedrijf wegens verstrekking van kapitaal	1012
Voorschotten aan gemeenten ingevolge artikel 38, 1ste lid der Woningwet.	1012
Kosten van voorziening in den woningnood.	1012
Beyordering van den woningbouw	1012
Voorschotten voor woningbouw met premie	1012
Voorschotten voor woningbouw onder waarborg van tweede hypotheek	1012
Voorschotten aan gemeenten ter voorziening in de huisvesting van Rijkspersoneel in verband met den woningnood en ter voorz. in kanto	1012
Voorschotten aan gemeenten ingevolge artikel 7, 1ste lid der Landarbeiderswet.	1012
Kosten van bedijking en landaanwinning, alsmede van effening en toegankelijkmaking van domeingronden	1012
Aankoop van onroerend goed voor Domeinen	1012
Overneming door Domeinen van onroerende goederen van andere diensttakten	1012
Kosten van aankoop van het Hôtel des Indes.	1012
Een deel der kosten van stichting van een gebouw voor het Bureau voor den Industrieelen eigendom, met inbegrip van den Octrooiraac	1012
Bouw eener nieuwe Munt	1012
Kosten van het Muntwezen (Afdeling II van Hoofdstuk VII B).	1012
Voorschot aan het Staatsmuntbedrijf tot uitbreiding van kapitaal	1012
Voorschot aan het Staatsbedrijf der Artillerie-Inrichtingen tot uitbreiding van kapitaal	1012
Voorschot aan het Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij tot uitbreiding van kapitaal	1012
Voorschot aan het Staatsboschbedrijf tot uitbreiding van kapitaal	1012
Aankoop van vast goed ter afronding of uitbreiding van het Staatsboschbezit.	1012
Voorschot aan het Staatsvischershavenbedrijf te IJmuiden tot uitbreiding van kapitaal.	1012
Uitkeering uit de reserve van het Staatsvischershavenbedrijf te IJmuiden.	1012
Voorschot aan het Fonds voor de nitroering van de Tiendwet 1907 (<i>Staatsblad</i> n°. 222).	1012
Voorschot aan het Bouwfonds voor de Departementen van Binnenlandsche Zaken en Landbouw en van Onderwijs, Kunsten en Wetensc	1012
Voorschotten aan het Weduwenfonds voor de geëmplioeerden tot het Algemeen Bestuur behoorende.	1012
Voorschot aan het Zuiderzeefonds	1012
Uitkeering aan het Zuiderzeefonds (Hoofdstuk IX)	1012
Verstrekking van kapitaal aan het Zuiderzeefonds (Hoofdstuk VII B).	1012
Rentdragende voorschotten, ten behoeve van de creditverleening, bedoeld in de Zuiderzeesteunwet 1925 (<i>Staatsblad</i> n°. 290).	1012
Tenleenverstreking aan de Kolonie Suriname tot het aanleggen en exploiteeren van een spoorweg van Paramaribo naar de Suriname-riv	1012
Het verschil tusschen 0,83 pct. en 4,64 pct. van f 200 000 000 der Staatsleening 1919.	1012
Versterkte aflossing van Staatsschuld	1012
Een deel van de aflossing der Staatsschuld, voor zoover gestoken in de Staatsmijnen, zoolang het bedrijf de afschrijving in nieuwe uitbreidind	1012
Rentdragende voorschotten aan provincien en gemeenten in verband met de buitengewone omstandigheden	1012
Voorschotten aan provincien en gemeenten voor den aanleg van drinkwaterleidingen.	1012
Voorschot aan de Kweekschool voor vroedvrouwen te Heerlen	1012
Voorschot aan de Vereeniging tot het houden van jaarbeurzen in Nederland.	1012
Hypothecaire geldleening aan de Naamlooze Vennootschap tot exploitatie van vaste jaarbeursgebouwen te Utrecht	1012
Voorschot aan de vereeniging „Maatschappelijk werk bij Zenuwlijden en Krankzinnigheid”	1012
Storting op aandelen in de Naamlooze Vennootschap „Centrale Bouwmaterialenvoorziening C. B. V.” te 's-Gravenhage	1012
Stortingen in 1918 en volgende jaren wegens deeln. van den Staat i/h maatsch. kapit. van de N.V. tot opr. en expl. van een Ned. Hoogoven-staal en	1012
Deelneming in het aandelenkapitaal van de Stoomvaartmaatschappij „Zeeland”.	1012
Stortingen wegens deelneming van den Staat in het kapitaal van de Naamlooze Vennootschap Bank voor Nederlandsche gemeenten.	1012
Stortingen in 1922 en volgende jaren wegens deelneming van den Staat in het kapitaal van de Naaml. Venn. Nederlandsche springstoffen	1012
Deelneming van den Staat in het aandelenkapitaal van de K. I. M.	1012
Voorschot aan de „Handelskamer”	1012
Geldleening aan de N. V. Koninklijke Maatschappij „de Schelde” te Vlissingen	1012
Kasvoorschotten aan de N. V. Koninklijke Hollandische Lloyd.	1012
Een deel der kosten van nieuwen vlootbouw	1012
Uitkeering van het aan Nederlandsch-Indië nog toekomend bedrag wegens aandeel in de opbrengst der Nederlandsche Oorlogswinstbelast	1012

Bijlage F.

Staat van de opbrengst van 's Rijks middelen

BENAMING DER MIDDELEN.	Dienst 1919	Dienst 1920.	Dienst 1921.	Dienst 1922.	Dienst 1923.
<i>Belastingen in verband met de buitengewone omstandigheden.</i>					
Oorlogswinstbelasting	f 162 390 091,05 ⁵	f 166 165 110,99	f 74 847 314,54 ⁵	f 29 785 283,71	f 13 621 576,68
Verdedigingsbelasting Ia.	4 248 948,44 ⁵	a) 1 182 155,53 ⁵	—	—	—
Verdedigingsbelasting Ib.	16 676 419,08	a) 4 439 549,89	—	—	—
Verdedigingsbelasting II	29 573 253,38	a) 7 033 530,—	—	—	—
	f 212 888 711,96	f 178 820 346,41 ⁵	f 74 847 314,54 ⁵	f 29 785 283,71	f 13 621 576,68
<i>Overige belastingen.</i>					
Grondbelasting.	f 16 790 751,02	f 17 018 763,95	f 17 328 163,07	f 17 801 412,22	f 18 273 104,44
Personeele belasting.	16 716 791,21	b) 19 215 048,74 ⁵	21 254 763,98	22 986 707,15 ⁵	23 428 478,87
Inkomstenbelasting	c) 72 311 452,69	110 102 607,52 ⁵	134 459 576,82	117 211 870,96	93 499 627,60
Dividend- en tantiëmebelasting.	11 605 694,23	25 596 520,68	30 427 193,70	18 426 870,62	17 520 115,95
Vermogensbelasting (*)	d) 9 969 653,19	13 097 914,58	13 175 079,71 ⁵	12 040 440,03	11 582 700,70 ⁵
Accijns op suiker.	36 426 061,06	36 482 083,49	37 558 842,74	40 481 525,25 ⁵	40 327 374,58
Accijns op wijn	1 153 430,85	1 690 029,01	2 006 939,88	e) 2 462 336,02	2 031 383,57
" " binnenlandsch en buitenlandsch gedistilleerd	f) 38 900 215,48 ⁵	52 426 295,40 ⁵	f) 61 001 655,38	59 465 207,44	50 984 214,08 ⁵
" " zout	1 641 763,36	1 933 553,31	1 462 289,24	1 494 118,45 ⁵	1 423 256,61
" " bier.	1 459 962,12	3 014 392,20	4 415 771,73	4 759 885,80	5 142 847,85
" " geslacht	14 194 594,72	14 525 068,47 ⁵	11 250 649,59 ⁵	9 930 021,02	10 289 513,49
" " tabak	—	—	—	7 854 305,49	16 221 109,96
Belasting op speelkaarten	—	136 341,75	75 140,25	76 049,91	88 793,33
" " rijwielen.	—	—	—	—	—
Zegelrechten (*)	h) 20 418 768,65 ⁵	24 912 648,54	18 877 003,19 ⁵	17 311 332,70 ⁵	17 355 737,41
Registratierechten (*)	39 606 467,95	55 111 579,11 ⁵	31 125 127,06	18 830 188,41	18 693 250,22
Rechten van successie en van overgang bij overlijden (*)	33 580 733,61 ⁵	32 948 405,37	m) 32 253 687,88 ⁵	51 226 461,56 ⁵	49 294 386,33 ⁵
Rechten op den invoer.	29 104 393,39	46 959 235,36 ⁵	37 129 788,63 ⁵	38 589 712,70	35 279 510,60
Waarborg der gouden en zilveren werken. .	913 935,80 ⁵	913 272,21	905 421,34 ⁵	949 599,39 ⁵	920 107,60
Statistiekrecht.	3 927 523,22	5 154 474,01	3 610 776,91 ⁵	3 259 556,08	3 369 961,10
	f 348 722 192,57	f 461 238 233,73	f 458 317 871,13 ⁵	f 445 157 601,23	f 415 725 474,30 ⁵
Domeinen	4 004 948,61 ⁵	2 838 501,14 ⁵	3 169 326,82	2 691 064,39	3 195 254,58 ⁵
Opbrengst der Staatsloterij	657 511,87	700 204,02 ⁵	658 593,82	661 360,80 ⁵	666 225,14 ⁵
Opbrengst der uitgegeven akten voor de jacht en visscherij, van consenten voor de kust- visscherij en van vergunningen, bedoeld in de Vogelwet van 1912	279 911,50	287 327,—	293 513,75	278 742,25	256 047,81
Loodsgelden.	1 298 492,76	1 870 434,88 ⁵	2 435 703,40 ⁵	2 994 454,55 ⁵	2 947 141,58
Recht op de mijnen.	668 202,76	o) 339 698,24	520 302,78 ⁵	467 227,40	652 120,78
Algemeen totaal	f 355 631 260,07 ⁵	f 467 274 399,02 ⁵	f 465 395 311,71 ⁵	f 452 250 450,63	f 423 442 264,20 ⁵

(*) Onder het bedrag der rechten is dat der opcenten begrepen, behalve die, welke worden geheven ten behoeve van het Leeningfonds 1914.

over de dienstjaren 1919 tot en met 1928.

Dienst 1924.	Dienst 1925.	Dienst 1926.	Dienst 1927. (Voorloopig.)	Dienst 1928. (Voorloopig.)	TOELICHTINGEN.
f 968 549,20 — — —	f 280 732,78 — — —	f 333 453,— — — —	— — — —	— — — —	a) De opbrengst der verdedigingsbelastingen wordt, te rekenen van 1 Mei 1920, aan het Leeningfonds 1914 ten goede geschreven ingevolge de wet van 5 Juli 1920 (<i>Staatsblad</i> n°. 342).
f 968 549,20	f 280 732,78	f 333 453,—	—	—	b) Bij de wet van 19 September 1919 (<i>Staatsblad</i> n°. 580) zijn met ingang van 1 Januari 1920 nieuwe grondslagen ingevoerd en bestaande grondslagen verhoogd. De belasting is met ingang van 1 Januari 1928 verlaagd bij de wet van 28 December 1926 (<i>Staatsblad</i> n°. 432).
f 18 746 166,91 24 580 207,50 78 835 034,70 15 118 556,78 11 643 789,17 38 155 246,36 2 339 454,96 48 718 792,84 1 704 107,37 g) 8 987 070,67 9 588 605,30 16 530 126,96 107 046,26 5 270 214,— 18 777 447,45 23 217 919,26 ⁵ 48 440 189,73 35 765 421,69 ⁵ 939 743,63 4 111 595,05	f 19 261 191,44 25 366 444,71 83 285 631,87 18 035 425,96 12 178 679,14 42 351 870,35 2 522 486,88 47 369 814,93 2 033 355,72 12 555 699,09 9 896 892,13 h) 18 894 630,78 97 170,33 6 481 737,— 24 455 261,43 22 263 359,06 45 143 993,81 n) 44 520 896,48 996 230,36 4 193 350,35	f 19 749 199,55 25 960 975,07 85 533 973,40 ⁵ 18 881 885,89 12 845 539,05 ⁵ 43 799 768,50 2 841 855,89 46 375 623,50 2 078 641,41 12 646 339,41 9 686 476,30 22 514 803,24 49 955,91 k) 4 616 755,50 25 120 826,28 21 292 363,03 47 709 215,20 57 244 044,08 908 762,61 4 140 136,74	f 20 349 426,56 28 474 390,10 93 113 461,46 19 451 721,41 13 437 109,67 44 378 429,12 2 709 203,49 46 065 813,51 2 130 869,39 13 454 772,37 10 335 425,25 22 767 180,20 i) — k) 2 702 385,60 26 678 550,19 23 099 435,52 m) 47 288 466,84 58 718 952,41 991 812,86 4 359 078,78 ⁵	f 20 910 882,86 b) 26 287 805,81 c) 84 971 675,56 18 178 297,64 13 949 214,15 47 655 237,92 2 689 496,81 44 999 027,04 1 974 177,— 14 668 791,38 10 981 717,12 23 206 934,18 — k) 618 998,50 27 435 429,85 27 208 926,35 m) 39 471 463,09 62 866 141,81 1 064 864,26 4 564 742,09	c) Het tarief van de inkomstenbelasting is verhoogd bij de wet van 11 April 1919 (<i>Staatsblad</i> n°. 169 en verlaagd bij de wet van 15 Maart 1928 (<i>Staatsblad</i> n°. 62). d) Bij de wet van 11 April 1919 (<i>Staatsblad</i> n°. 170) is het tarief verhoogd. e) Verhoogd met ingang van 1 Mei 1922 (wetten van 15 Maart 1922 <i>Staatsblad</i> n°. 123 en van 12 April 1922, <i>Staatsblad</i> n°. 186). f) Bij de wetten van 3 April 1919 (<i>Staatsblad</i> n°. 141) en 31 December 1920 (<i>Staatsblad</i> n°. 928) is de accijns verhoogd. g) De accijns op bier is verhoogd bij de wet van 3 Mei 1924 (<i>Staatsblad</i> n°. 227) met ingang van 1 April 1924. h) De accijns op tabak is verhoogd met ingang van 1 Januari 1925 (wet van 20 December 1924, <i>Staatsblad</i> n°. 556). i) Bij de wet van 27 December 1926 (<i>Staatsblad</i> n°. 414) vanaf 1 April 1927 ingetrokken. De opbrengst tot dien datum is niet opgenomen, omdat de teruggaven wegens niet gebruikte spellen de ontvangsten overtroffen. k) Volgens art. 39 der wet van 30 December 1926 (<i>Staatsblad</i> n°. 464) behoort 30 pct. van de opbrengst der rijwielbelasting over 1926 60 pct. van die opbrengst over 1927 en 90 pct. van die over 1928 tot de inkomsten van het Wegenfonds. l) Dit recht is verhoogd bij de wet van 27 Juni 1919 (<i>Staatsblad</i> n°. 432). m) Verhoogd met ingang van 18 Juni 1921 (wet van 10 Juni 1921, <i>Staatsblad</i> n°. 779), en verlaagd ingevolge de wet van 28 December 1926 (<i>Staatsblad</i> n°. 429) welke in werking treedt op 1 Januari 1927 en na September 1927 haar invloed doet gevoelen in verband met de wijze van in vordering van dit middel. n) Op 1 Juli 1925 is de nieuwe Tariefwet in werking getreden (wet van 20 December 1924, <i>Staatsblad</i> n°. 568). o) Zie voor de met 1 April 1920 in werking getreden regeling van het mijnrecht, de wet van 26 Maart 1920 (<i>Staatsblad</i> n°. 157). De heffing is vanaf 1 April 1925 tijdelijk geschorst ingevolge de wet van 23 Juni 1925 (<i>Staatsblad</i> n°. 244).
f 411 576 736,60 5 096 956,84 ⁵ 662 502,98 ⁵ 267 432,75 3 681 276,34 737 225,19	f 441 904 121,82 3 917 155,35 ⁵ 657 336,87 266 411,70 4 090 614,34 o) 392 643,95	f 463 997 140,57 4 605 039,83 656 307,40 256 427,10 5 066 540,80 —	f 480 506 484,73 ⁵ 4 494 718,51 ⁵ 655 864,44 252 468,16 5 070 426,11 —	f 473 703 823,42 4 688 048,86 657 254,32 260 155,91 4 977 581,— —	
f 422 022 130,71	f 451 228 284,03 ⁵	f 474 581 455,70	f 490 979 961,96	f 484 286 863,51	

Staat der openstaande tekorten en der tot afboeking daarvan beschikbare bedragen.

Dienstjaren.	ONTVANGSTEN.	UITGAVEN.	TEKORTEN.	OVERSCHOTTEN.	Opbrengst van leeningen, waaraan administratief nog geene bestemming is gegeven.
1910 t/m 1924 . . .	—	—	f 1) 222 437 327,08 ⁵	—	—
1925	f 680 751 829,59 ⁵	f 667 926 936,09	—	f 12 824 898,50 ⁵	—
1926	728 861 825,93 ⁵	688 552 062,99 ⁵	—	40 309 762,94	—
1927 ²⁾	666 312 013,62	601 412 452,91	—	64 899 560,71	—
1928 ²⁾	708 927 978,36	835 223 529,24	131 295 550,88	—	f 83 422 080,— ³⁾
					22 000 000,— ⁴⁾
					20 000 000,— ⁵⁾
			f 353 732 877,96 ⁵	f 118 034 217,15 ⁵	f 125 422 080,—
			118 034 217,15 ⁵		
Blijft tekort. . . .			f 235 698 660,81		
Opbrengst van leeningen			125 422 080,—		
Tekort			f 110 276 580,81		

- 1) Restant naadeilig saldo der rekeningen over de dienstjaren 1910 tot en met 1924 (Art. 4 der wet van 15 December 1927, *Staatsblad* n°. 378).
- 2) Voorloopige uitkomsten.
- 3) Leening 1928 (wet van den 30n December 1927, *Staatsblad* n°. 431) f 84 000 000 tegen den koers van 99,312 %.
- 4) 4 % Leening 1929 (wet van 29 December 1928, (*Staatsblad* n°. 527).
- 5) 4,4 % Leening 1929 (Alsvoren).

Vordering op het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, in rekening-courant	f	292 729,90	
Vorderingen op andere in- stellingen, in rekening-courant		266 877,35	
			223 767 297,83
			f 1 879 552,88

Uit het vorenstaande blijkt, dat op genoemden datum ten behoeve van 's Rijks huishouding rond f 2 miljoen vlottende schuld was aangegaan, ongeacht de verplichting van de schatkist tegenover het Leeningfonds 1914 uit hoofde van het in 's Rijks kas berustende saldo van dat fonds.

De Minister van Financiën,

